

Diecézny katechetický úrad Spišskej diecézy v Roku viery

14 katechéz na vyznanie viery

„Verím v Boha“

I. článok:

Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme

1. „Verím v jedného Boha“ (katechéza)
2. „Verím v Otca všemohúceho“ (katechéza)
3. „Verím v Stvoriteľa neba i zeme“ (katechéza)
4. Stvoriteľ človeka (katechéza)

II. článok

Verím v Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, nášho Pána (katechéza)

III. článok

Ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny (katechéza)

IV. článok

Trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný (katechéza)

V. článok

Zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych (katechéza)

VI. článok

Vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho (katechéza)

VII. článok

Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych (katechéza)

VIII. článok

Verím v Ducha Svätého (katechéza)

IX. článok

Verím v Cirkev všeobecnú, v spoločenstvo svätých (katechéza)

X. článok

Verím v odpustenie hriechov (katechéza)

XI. a XII. Článok

Verím vo vzkriesenie tela a v život večný (katechéza)

„Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16,15). Chod'te teda, a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28,19-20).

Vyznanie viery obsahuje skutočnosti, ktoré nám odovzdali apoštoli. Na celom svete vyjadrujú kresťania svoju príslušnosť k Bohu Otcovi, Ježišovi Kristovi, jeho Synovi a Duchu Svätému tým istým slovom. Je to slovo VERÍM. Keď sa rozhodneme povedať Bohu svoje „áno“, mali by sme vedieť, pre čo sme sa rozhodli. Preto je dôležité pre každého kresťana naučiť sa poznať a správne chápať základy svojej viery.

Často medzi sebou hovoríme, učíme sa jeden od druhého, dokážeme si pomáhať. Potrebujeme jeden druhého. Ťažké sa stáva ľahkým, ak je tu Nieкто, komu môžeme povedať: „Ďakujem že si so mnou, počítam s Tebou. Dám na Tvoje slovo, spolieham sa na Teba. Znova a znova mi pomôžeš vstať a dávaš mi nádej. Teba sa chcem pridržať. Tebe sa odovzdávam. Verím ti!“

I. článok: Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme „Verím v jedného Boha“ (katechéza)

Ciele:

Pochopiť blízkosť Boha, ktorý sa zjavuje človeku ako prvý

Vytvoriť si osobný vzťah s Bohom prostredníctvom modlitby

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Svieca, rozstrihaný text modlitby Pána – Otče náš

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Počas komunizmu rozprával učiteľ deťom o vesmírnych letoch. Citoval výrok, ktorý sa právom alebo neprávom pripisuje jednému z prvých sovietskych kozmonautov, ktorý hovoril, že prenikol vraj až k hviezdám, ale Boha nikde neobjavil.

Učiteľ tento výrok niekoľkokrát posmešne zopakoval. Tu sa prihlásil chlapec a spýtal sa: "Súdruh učiteľ, a mal ten kozmonaut čisté srdce? Lebo Boha vidí iba ten, kto má čisté srdce".

Nevieme, čo odpovedal učiteľ žiakovi. Ale jedno je isté, že chlapec vyslovil základnú podmienku poznania Boha - láska k pravde, túžba po pravde sú stálou modlitbou, sú volaním k Bohu o svetlo jeho zjavenia, jeho komunikácie.

Vyznanie, že Boh je jediný, má korene v Božom zjavení Starej zmluvy. Toto vyznanie je základné a neoddeliteľné od vyznania, že Boh jestvuje.

Keď povieme, že veríme v Boha, to znamená, uznávame pravdu, že Boh jestvuje, že jestvuje okrem tohto sveta bytostí, od ktorej všetko pochádza a ku ktorej sa všetko vráti. Túto pravdu uznávame, hoci Boha nevidíme. Boha nevidíme, pretože nie je hmota. On je Duch - ten, kto prevyšuje tento hmotný svet a ľudský rozum. Človek nemôže vidieť lásku, dobro, spravodlivosť, ale vidí prejavy lásky, dobra, či spravodlivosti. To sú všetko pojmy nehmotné, ktoré človek nemôže vidieť svojím okom. Boha človek spoznáva cez jeho prejavy – stvorenia a zjavenie. A tak vieru v Boha môžeme definovať ako **súhlas rozumu a vôle človeka s Božím zjavením**.

Izraelskému ľudu sa Boh zjavil ako jediný Boh: „*Počuj, Izrael, Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, Boha svojho, celým srdcom svojím, celou dušou svojou a celou svojou silou*“ (Dt 6,4-5).

Boh sa zjavil izraelskému ľudu, keď mu dal spoznať svoje meno. Boh prvý komunikuje – vytvára spoločenstvo s človekom (communicare – znamená deliť sa, zverovať sa, robiť niečo spoločným). Prezradiť svoje meno znamená dať sa spoznať iným, to znamená do istej miery vydať samého seba, aby sme sa sprístupnili, aby sme boli schopní dať sa dôvernejšie spoznávať.

Boh sa svojmu ľudu zjavoval postupne, ale až zjavenie Božieho mena YHWH (Ja som, ktorý som), ktorého sa dostalo Mojžišovi v horiacom kríku sa ukázalo ako podstatné pre Starú i Novú zmluvu. Podstatou tohto mena zostáva informácia, že Boh je, že existuje. Boh je stvoriteľ všetkého, čo existuje. Zároveň to tiež znamená, že Boh je prítomný v každom momente nielen nášho života, ale celých dejín spásy. Boh existuje sám od seba. Nepotrebuje žiadnu inú príčinu na to, aby bol. Na rozdiel od neho všetko ostatné bolo stvorené.

Boh sa predstavuje ako „živý a verný Boh“ = „*Ja som Boh tvojho otca Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba*“ (Ex 3,6).

Izraelský ľud preto nevyslovuje Božie meno JAHWE, a to z úcty k jeho svätosti.

Boh nám zjavením svojho mena zjavil svoju vernosť, ktorá je od vekov a naveky, ktorá platí pre minulosť i pre budúcnosť. Boh ktorý zjavuje svoje meno „Ja som“, zjavuje sa ako Boh, ktorý je vždy tu, prítomný pri svojom ľude, aby ho zachránil, aby bol s ním.

Rôzne pomenovania Boha

Ja som, ktorý som - JAHWE

Silný, Mocný - EL

Ten, ktorý má plnú moc - ELOHIM

Pán, Veliteľ, Sudca - ADONAI

Mocný - ŠADDAI

Svätý - KADOŠ

Najdôležitejším znakom Boha, ako ho vnímame my kresťania je jeho trojedinnosť. Z troch monoteistických náboženstiev, ktoré existujú, len kresťanstvo vyznáva a verí v Boha v troch osobách. Táto viera spája všetkých kresťanov na svete. Katolícka cirkev vyznáva svoju vieru tak, že vyznáva jedného Boha v troch osobách: Otca i Syna i Ducha Svätého. Kresťania sú preto pokrstení „v mene Otca i Syna i Ducha Svätého“.

Aktivita:

Katechéta pripraví rozstrihanú modlitbu Otče náš. Každému rozdá jednu časť, ktorá je spojená s so slovami Otče náš.

Otče náš, ktorý si na nebesiach
Otče náš, posväť sa meno tvoje
Otče náš, príď kráľovstvo tvoje
Otče náš, buď vôľa tvoja
Otče náš, ako v nebi tak i na zemi
Otče náš, chlieb náš každodenný daj nám dnes
Otče náš a odpusť nám naše viny
Otče náš, ako i my odpúšťame svojim vinníkom
Otče náš a neuveď nás do pokušenia
Otče náš, ale zbav nás zlého. Amen.

Vedie rozhovor s prítomnými o význame jednotlivých slovných spojení. Na koniec slová modlitby pospájajú a spoločne sa pomodlia modlitbu Pána. Modlitba môže pokračovať prednesením vďaka a prosieb za rozličné potreby a okolnosti v našom živote.

Záver:

Na záver stretnutia katechéta pripomenie, že každým prežehnaním si pripomíname jedného Boha v troch osobách a že pomocou modlitby budujeme osobný vzťah s Bohom. Povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

„Verím v Otca všemohúceho“ (katechéza)

Ciele:

Spoznať vlastnosti Boha. Uvedomiť si a aplikovať vo svojom živote Božie milosrdenstvo a odpustenie.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Sväté písmo, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Dieťa túži byť držané za ruku, nesené v náručí. Vieme, keď ocko drží svoje dieťa za ruku, ako ono radostne dookola poskakuje. Také dieťa je najšťastnejším a najspokojnejším tvorom na svete. V každom z nás je hlboká túžba po otcovi, ktorý stojí pri nás, sprevádza nás na ceste, počúva, keď sa potrebujeme vyžalovať alebo podeliť s radosťou.

Každé otcovstvo pochádza od Boha. Ježiš prichádza, aby odhalil (zjavil) pokrivený obraz Boha – Otca.

V liste Efezanom nám autor ospevuje lásku Boha v Kristovi Ježišovi: (porov. Ef 1,3-10)

- v ňom nás všetkých požehnal

- ešte pred stvorením sveta si nás vyvolil. Ešte pred stvorením sveta si nás Boh vyvolil, všetka krása vesmíru, prírody je tu pripravená pre nás

- dal nám dôstojnosť svojho dieťaťa, Boh je náš Otec

- tento Otec na našu zradu odpovedá novým milosrdenstvom, odpustením

Každý človek má obľúbenú tému, o ktorej rád rozpráva. Ježiš rozpráva s Otcom a o Otcovi (v NZ 259 x, v Ježišových ústach viac ako 170 x). Pre Ježiša je Boh Abba – otecko. Pokúsme sa znovuobjaviť evanjeliový význam označenia Boha ako Abba, i keď môže byť zatienené a deformované obrazom ľudského otca. Abba je veľmi dôverným oslovením dieťaťa. Má v sebe akýsi citový nádech, ktorý vyjadruje vnútorný vzťah dôvery a lásky. V Ježišových ústach Abba zaznieva v Getsemani. Ježiš Kristus je zviditeľnením Božej Otcovskej lásky. V Ježišovi nás Boh Otec znova objíma. Pozýva nás, aby sme zakúsili Božiu lásku. Boh je náš Otec. Najvnútornejšou identitou kresťana je skutočnosť istoty Božej lásky. Sám o sebe Boh hovorí: „Ako keď niekoho teší matka, tak vás budem ja tešiť“ (Iz 66, 13).

(V nás jestvuje tzv. „otcovský komplex“ - neschopnosť prijať seba samého ako dieťa, a tým i neschopnosť prijať otca. Môže to byť následok tragických zranení z rodiny, detstva.)

Božie vlastnosti

Boh je natoľko rozdielny od nás, že nemáme ani primeraných slov, aby sme si ho sprístupnili a vyjadrili. Boh prevyšuje celé stvorenstvo vrátane človeka. Ak by človek úplne spoznal Boha, musel by byť sám Boh. Človek je bytosť obdarená rozumom. ***Uvažovaním môže človek Bohu privlastniť určité vlastnosti.***

Niektoré z takýchto vlastností Boha sú:

- **Boh je najdokonalejšia múdrosť a vševedúcnosť.** Inžinier nevie, dokedy vydržia stroje, ktoré zostavil. Aj najdokonalejšiemu ľudskému poznaniu vždy čosi uniká, vždy sa vyskytnú určité nepredvídané faktory. Boh – strojca vesmíru, dopodrobna pozná všetko, čo je a čo sa deje. Pozná to presne so všetkými dôsledkami. Pozná aj naše myšlienky, dobré úmysly i zlobu.

Pozná i minulosť. Vie, čo sa odohralo cez tisíce a miliardy rokov vo vesmíre. A pozná i budúcnosť- budúcnosť celého vesmíru i každého jednotlivého človeka. Pozná vopred každú sekundu môjho života. Oplatí sa preto zveriť mu s celou dôverou svoj život.

- **Boh je všadeprítomný:** na nebi, na zemi a na každom mieste. Často si predstavujeme Božiu prítomnosť iba pri zázrakoch. No Boh je prítomný vo všetkých udalostiach. Je prítomný a účinkuje v každej ľudskej činnosti.
- **Boh je večný:** On vždy bol a vždy bude a nikdy sa nemení.
- **Boh je všemohúci:** Môže urobiť všetko čo chce.
- **Boh je nekonečne spravodlivý:** dobrých odmení a zlých potrestá.
- **Boh je nekonečne milosrdný:** Ak človek ľutuje, Boh mu láskavo odpúšťa.
- **Boh je Láska.** Už samo stvorenie je skôr dielom Božej lásky ako jeho všemohúcnosti. Stvoriť znamená darovať sa. Aby sa niekto mohol darovať, nestačí, aby bol iba mocný. Musí milovať. No láska, ktorú Boh preukazuje voči nám ľuďom, nie je iba láska umelca k svojmu dielu. Jeho láska je omnoho vznešenejšia. Boh nás miluje ako osoby, ako svojich synov a dcéry. A chce, aby sme aj my jeho milovali ako osobu.

To sú niektoré z vlastností Boha, ktoré človek svojim rozumom, uvažovaním privlastňuje Bohu. Ale ani tieto prívlastky nám nemôžu dať presný pojem o Bohu. Snažia sa nám ho iba priblížiť. Všetky tieto vlastnosti hovoria o dokonalosti, neobmedzenosti, sile a veľkosti bytia, ktoré nazývame Bohom.

I my, ktorí veríme a túžime po stretnutí s Bohom, mali by sme sa vyhýbať dvom krajnostiam, ktoré môžu negatívne vplývať na náš vzťah s Bohom.

Prvý extrém je vnímať Boha len ako na spravodlivého a neúprosného sudcu. Boh nie je policajt, ktorý iba striehne, kedy sa človek previní, aby ho mohol volať na zodpovednosť a potrestať. Boh je **LÁSKA**. Nikdy si to nebudeme môcť dosť uvedomiť. Treba si to pripomínať vo chvíľach dobrých, aby sme nespyšneli, no ešte viac vo chvíľach zlých, aby sme sa nedali znechutiť. Boh je všade. No nie ako strážnik, ale ako OTEC, žijeme v jeho náručí. A keď nás niekedy zvádza zlo, nech nám pomáha ovládať si skôr vedomie, že Boh nás miluje, ako strach pred Bohom, ktorý trestá.

Druhý extrém, ktorý škodí nášmu vzťahu k Bohu, je bez obavy páchať hriech a falošne sa utešujúc myšlienkou, že Pán Boh je dobrý. Nemôžeme sa uspokojovať ani falošnou nádejou, že po ľahkomyselnom a hriechne prežitom živote prideme do neba. Opovážlivo sa spoliehať na Božiu dobrotu je hriechom proti Duchu Svätému.

K plnej predstave Boha nás priviedol až Ježiš Kristus. Nezrušil chápanie Boha v Starom zákone, ale ho doplnil. Zjavil nám Boha ako Otca, ktorý je milosrdný, je Láskou a má moc odpúšťať hriechy.

Aktivita:

Katechéta môže prerozprávať, alebo inou pútavou formou (scénka, pantomíma) priblížiť podobenstvo o márnoträtom synovi (Lk 15,11-32)

V aktivite sa zdôrazní Božia moc odpúšťať hriechy (Božie milosrdenstvo).

Záver:

Všetky vlastnosti, ktoré má otec v podobenstve patria Bohu Otcovi. Aj my sme jeho synovia - dcéry. Možno žijeme blízko pri ňom, možno sme od neho vzdialení ako márnoträtý syn. Uverme tomu, že nás čaká a túži, aby sme boli s ním, aby sme mali všetkého hojnosť, aby sme boli šťastní a spokojní. Sme jeho deti, ktoré sa učia žiť.

Modlitba:

Spoločne sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Katechéza môže byť doplnená o falošné predstavy o Bohu, ktorá je k dispozícii na <http://dkuspis.sk/index.php?page=8&cat=1&art=20121022144327>

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

„Verím v Stvoriteľa neba i zeme“ (katechéza)

Ciele:

Poznať príčinu stvorenia sveta. Aplikovať do svojho života čas práce a čas nedeľného odpočinku.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Text Sv. písma Gn 1,1-2,4; svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Johannes KEPLER (1571-1630) považoval prírodu za Božie stvorené dielo. V poslednom zväzku svojej "Kozmickej harmónie" napísal tieto slová: "Tebe vzdávam vďaku, Pane, Bože, náš Stvoriteľ, že mi dovoľuješ vidieť krásu v diele tvojho stvorenia a radujem sa z diel tvojich rúk." (Žiakom môžeme ukázať zaujímavé obrazy prírody, prípadne môžeme pustiť prezentáciu – krásy sveta.)

Hlavná časť:

Výklad podľa KKC

Dnes sa budeme dotýkať základov ľudského a kresťanského života. Budeme hľadať odpoveď na základnú otázku, ktorú si kladli a kladú ľudia všetkých čias: Odkiaľ pochádzame? Kam ideme? Aký je náš pôvod? Aký je náš cieľ? Odkiaľ pochádza a kam smeruje všetko, čo jestvuje? Otázky o pôvode a ciele sú pre veriaceho človeka dôležité, udávajú zmysel a orientáciu nášmu životu a rovnako aj nášmu konaniu.

Stvorenie je základom všetkých spasiteľných Božích plánov – je začiatkom dejín spásy. Svet stvoril Boh svojim slobodným rozhodnutím. Preto svet nie je výtvorom slepeho osudu, ani náhody. Boh stvoril svet skrze svoje Slovo a svoju Múdrost'. Dôvod, prečo ho stvoril, je veľmi jednoduchý – chcel sa s tou krásou, ktorú stvoril podeliť s niekým, kto to bude vnímať. Preto stvoril:

Anjelov - sú to čisto duchovné, netelesné neviditeľné a nesmrteľné stvorenia obdarené rozumom a slobodnou vôľou

Človeka - ktorého stvoril „na svoj obraz“.

Výklad podľa Svätého písma

Prečítame si text o stvorení Gn 1,1-2,4

V Svätom písme sa môžeme dočítať, že Boh stvoril svet za 6 dní. Je to obrazné vyjadrenie svätopisca, nejednalo sa o konkrétnych 6 dní, ale o 6 časovo neohraničených období. Nemali by sme to teda chápať chronologicky, ale obrazne.

Dôležitých je 6 etáp stvorenia a 7. deň odpočinku.

1. deň – nebo, zem a svetlo
2. deň - obloha, ktorá oddelovala vody nad oblohou od vôd pod oblohou
3. deň - oddelenie vody od zeme. Na zemi tráva rastliny a stromy
4. deň - svetlá na nebeskej oblohe (hviezdy, mesiac)
5. deň - živočíchy vo vodách a vtáky vo vzduchu
6. deň - živočíchy na zemi a človek
- 7.deň – odpočíval, požehnal a zasvätil tento deň**

Texty o stvorení sveta sú síce zaradené na začiatok Svätého písma, ale vznikli medzi 8. až 6. storočím pred Kristom, v dobe, keď bolo veľa židov odvečených do babylonského zajatia. Boli

tam nútení žiť a pracovať a tiež zachovať si vieru v jediného Boha v pohanskom prostredí. Vedomie, že na počiatku sveta bolo Božie slovo dodávalo zajatým Židom silu odolávať rôznym babylonským božstvám. (zbožstvené hviezdy - horoskpy, prírodné božstvá..)

V súvislosti s textom o stvorení sveta zdôrazníme, ako ťažko muselo byť skupine Izraelitov uprostred veľkého národa, ktorý má iné zvyky, kultúru, jazyk, obliekanie, bývanie, spôsob vlády a hlavne iné náboženstvo a teda, ako ťažko zachovať si svoju vieru. V týchto historických súvislostiach vzniká prvá biblická správa o stvorení.

Aktivita:

Rozdáme deťom text o stvorení sveta (Gn 1,1-2,4) prečítame si ho a spoločne si zodpovieme na nasledujúce otázky:

- Čo existovalo na počiatku? (Na počiatku bol Boh..)
- Čo bolo príčinou vzniku sveta? (Boh povedal..)
- Z čoho vznikol svet? (Nebo a zem vznikla „z ničoho..“)

Nasleduje diskusia, ktorú katechéta môže zhrnúť nasledovne: Text o stvorení sveta hovorí o tom, že svet nevznikol z vôle bohov, ani víťazstvom nad chaosom, ani nie je výsledkom náhody. Svet, v ktorom žijeme, stvoril Boh, ktorý vtlačil do neho svoje stopy a človeka stvoril ako svoj obraz. Boh v siedmy deň odpočíval, čo je pre nás dôležitým momentom uvedomia si nedeľného odpočinku.

Záver:

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

Modlitba:

Nebeský Otec, ďakujeme ti za svet, ktorý si stvoril. Ďakujeme, že ten svet môžeme poznávať, objavovať jeho nádheru a zákony, ktoré v ňom platia. Ďakujeme ti za kúsok zeme, za miesto, kde žijeme a kde máme svoj domov. Ďakujeme za príklad, ktorý si nám dal, aby sme vedeli po práci aj odpočívať. Amen.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

Stvoriteľ človeka (katechéza)

Ciele:

Poznať a uvedomiť si prítomnosť dobra (Boha) a prítomnosť zla (diabla) vo svete. Uplatňovať a rozvíjať vo svojom živote rozum a slobodnú vôľu vo svetle Božej milosti.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Text Svätého písma Gn 2,18-23

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Každý človek má v stvorení jedinečné miesto. Sme stvorení na Boží obraz, vo svojej prirodzenosti sa v nás spája duchovný a hmotný svet, sme stvorení ako muž a žena. Boh nás stvoril z lásky a túži mať s nami spoločenstvo.

Mali ste už niekedy radosť, že sa vám niečo podarilo dobre urobiť? Skúšali ste niečo vymodelovať z plastelíny, zo sadry? Dá sa niečo vytvoriť slovom, alebo príkazom?

Boh chcel, aby človek bol jeho obrazom. Čo to znamená pre nás? Človek je Pánu Bohu v niečom podobný, ale zďaleka nie je ako on. Človek nie je Boh, nie je dokonalý, nemá božiu moc, ale predsa má väčšiu možnosť ako zvieratá a rastliny. Rastliny si môže zasadiť, kam chce, zvieratá môže skrotiť, starať sa o nich. Môže svoju činnosť plánovať, môže premýšľať, môže dávať mená, tvoriť nové pojmy, môže sa dorozumievať s inými a od iných ľudí prijímať poznatky.

Človek dokáže vnímať Boha cez jeho znamenia. Iba človek môže byť Božím priateľom, ale žiaľ niekedy i nepriateľom. Čo znamená byť Božím obrazom nám najlepšie ukázal Ježiš, jemu by sme sa mali podobáť. Mať rovnako radi Boha aj blížnych.

Podobáme sa Bohu ešte v jednej veci, ktorú zvieratá ani rastliny nemajú. V slove. Boh stvoril slovom svet z ničoho. Môžeme aj my urobiť niečo pre druhých slovom? Tak ako Pán Boh istotne nie. Ale aj naše ľudské slovo má predsa moc. Môžeme slovom niekoho potešiť, vyjadriť spoluúčasť. Bol tu smútok, plač a zrazu je tu radosť. Z ničoho, len slovom. Slovo má veľkú moc...

Hlavná časť:

Výklad podľa Svätého písma

Dva obrazy stvorenia

„A stvoril Boh človeka **na svoj obraz**, na obraz Boží stvoril ho, muža a ženu stvoril ich.“ Gn 1,26n (Žiaľ, doba techniky priniesla i negatívny postoj k Stvoriteľovi a snaží sa urobiť si boha na svoj obraz.)

„Potom Pán Boh utvoril z **hlíny zeme** človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života.“ Gn 2,7

Z Božieho zjavenia vieme, že človek je stvorenie, ktoré vyšlo z rúk Boha. Boh teda prvému človeku utvoril telo z hlíny zeme a vdýchnutím duchovnej duše ho oživil. Človek teda pozostáva z dvoch základných zložiek a to z hmotného tela a duchovnej duše. Ľudská osoba je bytosť zároveň telesná i duchovná. Duch a hmota tvoria jednu prirodzenosť. Vďaka duchovnému princípu, ktorým je duša, hmotné telo sa stáva živým telom – chrámom Ducha Svätého. Ľudská duchovná duša nepochádza od rodičov, ale je bezprostredne stvorená Bohom a je nesmrteľná. Nezaniká ani vtedy, keď sa pri smrti odlúči od tela. Znova sa spojí s telom pri vzkriesení na konci sveta. („A navráti sa prach do zeme a duch sa navráti k Bohu, ktorý ho dal.“ Kaz 12,7)

Cirkev učí, že Adam a Eva sú prvými rodičmi celého ľudského pokolenia. Biblický dôkaz môžeme nájsť v knihe Genizis: „*A nazval Adam svoju ženu menom Eva (život), lebo sa stala matkou všetkých žijúcich.*” (Gn 3,20)

Prví ľudia mali pred hriechom nadprirodzené vybavenie

a) Posväcujúca milosť

Prví rodičia pred upadnutím do hriechu boli obdarení posväcujúcou milosťou.

b) Dary - nadprirodzené

1. Dar neporušenosti, t. j. sloboda od žiadostivosti.

Dar neporušenosti spočíva v dokonalej vláde slobodnej vôle nad zmyslovými a duchovnými túžbami: „*a obaja... boli nahí a neostýchali sa navzájom.*”

2. Dar nesmrteľnosti, t. j. telesnej nesmrteľnosti.

3. Sloboda od utrpenia, Sväté písmo vidí utrpenie a bolesť ako následok za hriech.

4. Vliate vedomosti Bohom prirodzených a nadprirodzených práv.

Pretože prví rodičia podľa Svätého písma vstúpili do existencie v stave dospelosti, bolo nutné, aby od Boha dostali aj prirodzené vedomosti, zodpovedajúce veku a úlohe.

Prítomnosť zla vo svete

Človek sa odvrátil od Boha - šťastia. Prvý človek odmietol Boží plán, ktorý s ním mal Boh. Toto voláme hriech. Chcel sa stať rovný Bohu. Chcel byť Bohom. Človek tak odmieta Boha, odmieta jeho lásku, a tak ide sám proti sebe. Cieľ človeka je večné šťastie, ktorým je Boh. A človek sa chce stať cieľom, chce sa stať Bohom. Boh nie je príčinou zla vo svete. Sami slobodné stvorenia sa rozhodli ísť proti Stvoriteľovi.

a) Anjeli svojím rozhodnutím ísť proti Bohu

Títo anjeli sa volajú diabli, alebo zlí duchovia. Oni slobodnou a neodvolateľnou voľbou odmietli Boha a jeho kráľovstvo a tak zapríčinili vznik pekla. Už nikdy nemôžu zmeniť svoje rozhodnutie a to je pre nich peklom. Títo zlí duchovia preto závidia človeku, že on sa ešte stále môže (pokiaľ žije na svete) rozhodnúť pre Boha – že môže byť spasený. Preto nás nenávidia a pokúšajú nás, aby sme sa pridružili k ich vzbure proti Bohu.

(lucifer – non serviam /nebudem ti slúžiť/).

b) Prví ľudia

Tiež sa sami slobodne – pokúšaní diablom – rozhodli neuposlúchnuť Boží príkaz (nebojte sa, budete ako Boh...). Takto prví ľudia okamžite stratili pre seba i svojich potomkov stav prvotnej svätosti.

Dedičný hriech

„Adam prijal posväcujúcu milosť nielen pre seba, ale aj pre potomstvo.” Preto hriechom stratil posväcujúcu milosť a mimoprirodzené dary nielen pre seba, ale aj pre nás. Dedičný hriech spočíva v neprítomnosti posväcujúcej milosti. Je to stav obratý o milosť. Tento hriech sme „zdedili“, nie „spáchali“.

Boh pri stvorení dal ľuďom rozum a slobodnú vôľu ako dva veľké dary. Preto teraz nechce zasahovať do našich slobodných rozhodnutí, aj keď to znamená, že my ľudia sa rozhodneme konať zlo. Upozorňuje nás na dôsledky nášho konania – cez svojich poslov prorokov v Starom zákone a cez Ježiša Krista, ktorý nám prišiel ukázať, ako máme správne žiť.

Viera nám však dáva istotu, že Boh aj zo zla môže uskutočniť dobro. Dokázal to pri samotnej Kristovej smrti, keď zo zabitia svojho Syna vyvodil najväčšie dobro – Kristovo oslávenie a naše vykúpenie.

Aktivita:

Katechéta dopredu napíše na malé papiere 7 hlavných hriechov a rovnako aj hlavné čnosti – božské (viera, nádej, láska) a ľudské (múdrost', spravodlivosť, miernosť, mravná sila-odvaha). Úlohou mladých bude vytvoriť tri skupiny a zoradiť ich podľa dôležitosti a významu. Katechéta vedie rozhovor - prečo určili poradie, tak ako určili? Čo považujú za dôležité v boji proti zlu? Ako pomáhať dobru? A pod.

Záver:

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

Modlitba:

Modlitba k sv. Michalovi Archanjelovi:

Svätý Michal Archanjel, ochraňuj nás v boji proti zlu a úkladom diabla. Ty, knieža nebeského vojska Božou mocou zažeň do pekla satana a iných Zlých duchov, ktorí spôsobujú skazu duší vo svete. Amen.

Môžu nasledovať spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.
(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

II. článok:

Verím v Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, nášho Pána

Ciele:

V Ježišovi Kristovi spoznať Božieho Syna – Spasiteľa človeka.

Usilovať sa vo svojom živote neslúžiť a neklaňať sa bohom tohto sveta, ale živému Bohu.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Bulvárne časopisy (obrázky), lepidlo, veľký papier, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Na úvod vám ponúkam svedectvo dievčaťa vo vašom veku o vzťahu k Ježišovi. Silvia (17r. študentka, z farnosti Sabinov) hovorí: „Ježiš je pre mňa mojím dychom, mojím životom, veď niet úžasnejšieho brata a Kráľa kráľov ako je On, nechcem vo svojom živote bez Neho spraviť krok a tiež bez Ducha Svätého, lebo On ma uvádza do každej pravdy.“

Hlavná časť:

A naozaj, v Ježišovi Kristovi prišiel na svet sám Boh. On sám je Božím slovom. Keď ho budeme počúvať, všimnúť si jeho život, spoznáme čo je potrebné pre našu spásu. Najviac sa o Ježišom verejnom živote dozvedáme z evanjelií Nového zákona. Evanjelium (gréckeho pôvodu - euangelion) znamená: dobrá (radostná) zvesť. Je to posolstvo o Ježišovi Kristovi a jeho živote, učení, zázrakoch – Božích skutkoch, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.

Nový zákon vznikol z viery Cirkvi. Za evanjelistov (pisateľov evanjelií pod vplyvom Ducha Svätého) považujeme sv. Marka, sv. Matúša, sv. Lukáša a sv. Jána.

Na časovej osy znázorníme napísanie jednotlivých evanjelií a ku každému priradíme vlastný symbol (Mt-človek, Mk-lev, Lk-býk, Jn-orol; symboly súvisia s úvodom evanjelií).

Evanjelium podľa Marka bolo napísané v roku 60 po Kristovi, Evanjelium podľa Matúša v roku 70 po Kristovi, Evanjelium podľa Lukáša medzi rokmi 80-85 po Kristovi a Evanjelium podľa Jána v rokoch 90-100 po Kristovi. Evanjelisti Matúš a Lukáš pri písaní svojich evanjelií čerpali z Markovho evanjelia.

Správy o Ježišom živote, smrti a zmŕtvychvstaní dosvedčujú, že Ježiš z Nazareta, narodený v Betleheme, je skutočne vteleným „Synom živého Boha“ (Mt 16,16). Poslal ho Otec, „aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu“ (1 Tim 2,4). V evanjeliách je Božie zjavenie dokonalé a úplné.

„Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom a aby sme dostali adoptívne synovstvo“ (Gal 4, 4-5).

Aplikácia:

Dobrá správa pre ľudstvo! Boh poslal svojho Syna. *Ježiš* v hebrejčine znamená: „*Boh spasí*“. Už pri Zvestovaní mu anjel dáva meno Ježiš, ktoré vyjadruje jeho poslanie - On vyslobodí ľud z hriechov. Ježiš nám ukazuje, ako ďaleko siahla Božia láska – Božie milosrdenstvo.

Žiaľ, následkom dedičného hriechu sme všetci náchylní k zlému. Hlavné rany po prvom hriechu sú: pýcha, lakomstvo, nečistota (smilstvo), závisť, hnev, lenivosť a obžerstvo (nemiernosť). Voláme ich hlavné hriechy, lebo z nich pochádzajú všetky ostatné hriechy a naše chyby.

Sú aj hriechy proti blížnemu - proti láske, ktorú v danom momente neposkytujeme - neprejavujeme, ani nežijeme. Keď nám nezáleží na spáse blížneho.

Tieto náklonnosti na hriech v sebe tlmíme a prekonávame v spolupráci s Božou milosťou a sebazaprením.

Meno Kristus sa stáva vlastným menom Ježiša preto, že dokonale splnil Božie poslanie, ktoré toto slovo znamená. Kristus pochádza z gréckeho prekladu hebrejského výrazu „*Mesiáš*“, čo znamená „*pomazaný*“. V skutočnosti boli v Izraeli pomazaní v Božom mene tí, čo mu boli zasvätení poslaním a ktoré pochádzalo od neho. Taký je prípad kráľov, kňazov, a v zriedkavých prípadoch aj prorokov. To mal byť jedinečným spôsobom aj prípad Mesiáša, ktorého Boh pošle, aby navždy založil jeho kráľovstvo. „*Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých*“ (Mt 20,28). Preto sa pravý zmysel jeho kráľovskej hodnosti ukázal až z výšky kríža. Po Ježišovom zmŕtvychvstaní mohol Peter pred Božím ľudom vyhlásiť jeho mesiášsku kráľovskú hodnosť. Od mena Kristus sme dostali pomenovanie „*kresťania*“. Krstom máme aj my podiel na Kristovom kráľovskom, kňazskom a prorockom úrade.

Apoštol Peter vyznáva Ježiša ako „*Krista, Syna živého Boha*“ (Mt 16,16), a Ježiš Kristus mu slávnostne odpovie: „*Toto ti nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 16,17). Evanjeliá prinášajú správu o dvoch okamihoch - krste a premenení, keď bolo počuť hlas Otca, ktorý ho označuje ako „*svojho milovaného Syna*“. Toto kresťanské vyznanie sa objavuje tiež v úvode Markovho evanjelia (Mk 1,1) a rovnako pri zvolaní pohanského rímskeho stotníka pred Ježišom na kríži: „*Tento človek bol naozaj Boží Syn*“ (Mk 15,39).

Aktivita:

Z pripravených „*bulvárnych*“ časopisov vyberieme obrázky, ktoré znázorňujú spomínané hlavné hriechy. Na pripravený plagát ich nalepíme. V hornej časti plagátu môže byť citát Gal 4, 4-5 („*Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo.*“) a do spodnej 1 Tim 2,4 („*Boh chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu*“). Cieľom aktivity je poukázať na zmysel Kristovej obety a zmŕtvychvstania.

Záver:

Prví kresťania hovorili o Ježišovi ako o „*Pánovi*“ s úplnou samozrejmosťou a pritom si boli vedomí, že toto označenie bolo – v Starom zákone vyhradené výlučne Bohu. Ježiš im mnohými znameniami ukázal, že má Božskú moc nad prírodou, nad démonmi, nad hriechom i nad smrťou. Božský pôvod Ježišovho poslania sa naplno ukázal v jeho zmŕtvychvstaní. Pri stretnutí so vzkrieseným Ježišom apoštol Tomáš hovorí: „*Pán môj a Boh môj!*“ (Jn 20,28). Pre nás to znamená: Keď je Ježiš „*Pán*“, kresťan by nemal padnúť na kolena pred nijakou inou mocou, nemal by nad nim panovať žiadny hriech.

Modlitba:

Spoločne sa pomodlíme vyznanie viery - Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

III. článok:

Ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny

Ciele:

Pochopiť zvestovanie Panne Márii ako začiatok príchodu Božieho Syna na svet.

Aplikovať vlastnosti Panny Márie pre náš život.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Veľký papier, perá, modré papiere, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

V Sasku (Nemecko) žila vo vyhnanstve rodina poľského kráľa Leszinského, ktorý bol zosadený z trónu. Žili v ústraní a zármutku. A raz sa stalo, že pre mladého francúzskeho kráľa Ľudovíta bola vyvolená za manželku dcéra tohoto vypovedaného poľského kráľa - Mária Leszinská. Princezná Mária však nič nevedela o svojom vyvolení. Až jedného dňa dostal túto správu jej otec, a tak prišiel domov celý natešený a zvolal na dcéru a manželku: "Padnite na kolena a ďakujte Bohu. Nesiem vám radostnú správu"! Princezná si nemyslela, že posolstvo sa týka jej a spýtala sa otca: "Budete snáď, otče, opäť poľským kráľom"? "Nie", odpovedal otec, "ale ty budeš francúzskou kráľovnou"!

Bola to iste prekvapujúca a veľká správa pre nič netušiacu princeznú. Ale čo je taká správa proti zvesti, ktorú priniesol anjel Panne Márii: "Budeš matkou Božieho Syna!"

Aktivita - Dialóg

Čo by sme vedeli povedať o Panne Márii? Aká to bola žena, čo dala život Ježišovi a sprevádzala ho pozemským životom až na Kalváriu? Na pripravený papierový obrys Panny Márie, vložte mladí na modrých papierikoch napísane vlastností Panny Márie, ktoré vyjadrujú jej charakter a celú jej bytosť. (*V závere katechézy sa k vlastnostiam Panny Márie ešte vrátíme*)

K tomu, aby Mária bola matkou Spasiteľa, dostala od Boha dary, ktoré jej pomohli splniť jej poslanie. Keď sa jej anjel pri zvestovaní prihovoril, neoslovil ju jej ľudským menom, ale povedal: „*Raduj sa, plná milosti*“. Keby sme to chceli vyjadriť zrozumiteľnejšie, povedali by sme, že Panna Mária s celou svojou krásou od svojho počatia až po korunováciu v nebi, je plná Božej milosti a lásky. Mária bola už od svojho počatia uchránená od dedičného hriechu. Prijala Boží plán ako veľký dar, veď sama priznáva: „*veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný*“ (Lk 1,49).

Hlavná časť:

Zvestovaním Božieho plánu Panne Márii sa začína čas plnenia prísľubov a priprav na narodenie Vykupiteľa. Na Máriinu otázku „*ako sa to stane, veď ja muža nepoznám?*“ (Lk 1,34) dostáva odpoveď: „*Duch Svätý zostúpi na teba*“ (Lk 1,35). Boh posielal Márii Ducha Svätého, ktorý je Pán a Oživovateľ, aby počala Božieho Syna, v ľudskej prirodzenosti, ktorú z nej prijal.

Boh Otec na to, aby svojmu Synovi „*utvoril telo*“, potreboval slobodnú spoluprácu stvorenia. Preto už od večnosti si Boh vyvolil za matku svojho Syna izraelskú devu, mladú židovku z Nazareta v Galileji, „*pannu, zasnúbenú mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno Panny bolo Mária.*“ (Lk 1,26-27).

Vtelenie

Cirkev nazýva „vtelením“ udalosť, keď Boží Syn prijal ľudskú prirodzenosť, aby v nej uskutočnil našu spásu. „*Slovo sa telom stalo...*“ (Jn 1,14). Kristus prichádza ako Slovo Otca. Udalosť vtelenia Božieho Syna znamená, že Ježiš Kristus je pravý Boh a pravý človek. Má dve prirodzenosti, božskú a ľudskú.

Preto môže aj trpieť ako človek. Vo chvíli utrpenia hovorí Otcovi: „*Otče, nech ma minie tento kalich, ale nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane...*“

Boží Syn pracoval ľudskými rukami, uvažoval ľudskou myslou, rozhodoval ľudskou vôľou, miloval ľudským srdcom. Narodením z Panny Márie, sa stal jedným z nás, vo všetkom nám podobný, **okrem hriechu**.

Prepojenie Starého a Nového zákona

Cirkev od apoštolských čias učí, že Boží Syn, Mesiáš a Vykupiteľ sveta sa zrodí z Panny Márie. Predpovedal to aj starozákonný prorok Izaiáš: „*Hľa Panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo značí Boh s nami*“ (Iz 7,14).

Príklad úcty blahoslaveného pápeža Jána Pavla II. k Panne Márii

Veľkým ctiteľom Panny Márie bol aj pápež Ján Pavol II., ktorý u úcty k nej umiestnil do svojho pápežského erbu písmeno M a za svoje heslo si zvolil slová *Totus tuus* (Celý tvoj). Tieto dve slová vyjadrujú úplnú odovzdanosť Ježišovi prostredníctvom Márie: "Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt", čo vo voľnom preklade znamená: "Ja som celý tvoj a všetko, čo mám, ti patrí, môj drahý Ježišu, prostredníctvom Márie, tvojej svätej Matky."

Zaujímavou zhodou okolností je skutočnosť, že pokus o atentát na pápeža Jána Pavla II., ktorý spáchal Mehmet Ali Agca na námestí sv. Petra vo Vatikáne, sa uskutočnil 13. mája 1981, presne na výročie prvého zjavenia Panny Márie v portugalskej Fatime. Išlo vtedy o jeho kritické chvíle a pápež bojoval v nemocnici o život. Ján Pavol II. nepovažoval dátum spáchania atentátu za náhodu. Bol presvedčený, že pred smrťou ho ochránila Panna Mária. Doslova povedal: „(Jej) materinská ruka riadila dráhu guľky.“ Ako symbol poďakovania dal umiestniť guľku, ktorá ho zasiahla, do koruny sošky fatimskej Panny Márie a po vyzdravení putoval do Fatimy z vďaky za záchranu života.

O úcte Jána Pavla II. k Panne Márii svedčí aj fakt, že na jednoduchej rakve z cyprusového dreva v ktorej je pochovaný, sú iba dve ozdoby – kríž a písmeno M.

Aktivita a modlitba: (môže byť aj súčasťou modlitby)

Nadviažeme na úvodnú aktivitu. Počas záverečnej aktivity si mladí vyberú jednu vlastnosť Panny Márie, ktorú sa rozhodnú viac uplatňovať vo svojom živote. Napr.: vernosť, pokora, rozhodnosť, láskavosť, obeta, miernosť, vytrvalosť a iné. V modlitbe môže byť vytvorený priestor na prosby, ktoré adresujú Nebeskému Otcovi a prosia o pomoc Duchu Svätého, aby zmenil ich život podľa vzoru Panny Márie.

Môžeme sa spolu pomodliť aj jeden desiatok radostného ruženca: Ktorého si Panna z Ducha Svätého počala.

(Pieseň)

Záver:

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k častému vzývaniu Duchu Svätého o svetlo a pomoc, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

IV. článok

Trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný

Ciele:

Pochopiť význam utrpenia, smrti Ježiša Krista pre náš život.

Podľa vzoru blahoslavenej sestry Zdenky Šelingovej aplikovať vo svojom živote odvahu vyznávať vieru a nehanbiť sa za ňu

Model: Kerygmatický

Pomôcky: súradnice Svätého písma, ktorých obsahom je utrpenie a smrť Ježiša Krista na papieri a Sväté písma pre každú skupinu, alebo vypísané texty (1 Tim 2,6; Mt 26,42; Jn 1,29; Rim 5,10; Hebr 5,9; Kol 2,14; 1Pt 2,24; Jn 19,31-34), svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Viete kto je Zdenka Šelingová? Bola to rehoľná sestra z Oravy. Pochádzala z jedenástich detí a narodila sa desiata v poradí. Pri krste 27. decembra 1916 dostala meno Cecília. Začiatkom roka 1952 pomohla k úteku kňazovi Štefanovi Košťalovi a trom bohoslovcov, ktorí boli väznení. Podarilo sa jej to tak, že strážnikovi namiešala do pohára s čajom uspávací prostriedok. Motívom jej činu boli slová dozorca, že kňaza spolu s ostatnými odvezú do Ruska a tam ich popraví. Dňa 29. februára 1952 ju zatkla štátna bezpečnosť a po niekoľkomesačnom vyšetrowaní, ktoré bolo sprevádzané mučením, bola postavená pred súd, ktorý ju 17. júna 1952 odsúdil za velezradu na 12 rokov väzenia a 10 rokov straty občianskych práv.

Prešla niekoľkými väzeniami, bola vo vyšetrowacej väzbe v justičnom paláci v Bratislave, vo väzeniach v Rimavskej Sobote, Pardubiciach, v Brne a vo väzenskej nemocnici v Prahe. Väzenie a mučenie podlomilo jej zdravie natoľko, že 16. apríla 1955 musela byť podmiennečne prepustená na slobodu. 19. apríla 1955 bola prijatá ako pacientka do trnavskej nemocnice, kde aj 31. júla 1955 zomrela na následky mučenia. 14. septembra 2003 ju pápež Ján Pavol II. vyhlásil za blahoslavenú.

Pre sestru Zdenku bol v najt'ažších chvíľach života vzorom a posilou Ježiš Kristus, ktorý sám podstúpil utrpenie a bolestnú smrť.

Hlavná časť:

Ježišovo utrpenie nadobudlo svoju konkrétnu podobu tým, že ho židovskí veľkňazi, starší a zákonníci zavrhlí a vydali pohanom, aby ho zbičovali a ukrižovali. Zdalo sa im, že Ježiš konal proti základným ustanoveniam Židovského národa.

Hlavné dôvody ich rozhodnutia odsúdiť Ježiša boli:

a) Ježiš Kristus konal proti viere Izraela v jedného Boha

- podľa Židov Kristus bol proti viere v jedného Boha, na ktorého sláve nemohol mať účasť nijaký človek

- Kristus odpúšťal hriechy (to môže iba Boh - Mk 2,7)

b) Ježiš Kristus konal proti chrámu, ako miestu, kde prebýva Boh

- vraj ho chcel zbúrať („Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím“ – Jn 2,19, alebo „nezostane tu kameň na kameni“ – Mt 24,1-2. Ježiš Kristus práve naopak, horlí za dom Boží = Jn 2,13-17) Kristus hovoril o chráme svojho tela.

c) Ježiš Kristus konal proti poslušnosti Zákonu

- nezachovával sobotu (lebo uzdravoval v tento deň)
- priatelil sa s mýtnikmi a hriešnikmi (čo Židia nesmeli – obradná čistota)

Tóra – Židovský Zákon všetky tieto prestúpenia trestal smrťou v podobe ukameňovania. Ježiša však obžalovali u Poncia Piláta, ktorý bol v Judei (v meste Jeruzaleme) rímskym „veľvyslancom“. On nad Ježišom vyniesol rozsudok smrti ukrižovaním. Kríž bol vtedy najpotupnejším a najukrutnejším nástrojom poprav. Rímski občania nesmeli byť odsúdení na trest ukrižovaním, aj keby sa dopustili akéhokoľvek závažného zločinu.

Ježiš Kristus sa nechal dobrovoľne, z lásky k nám a k poslušnosti Otcovej vôli za nás odsúdiť, zbičovať, ponížiť, bol tŕním korunovaný, niesol kríž na ktorom bol ukrižovaný...

(Pre ilustráciu môžeme pustiť vhodné video, alebo pieseň. Je potrebné byť citlivý pri výbere, brať ohľad na vek detí. Návrh: http://www.youtube.com/watch?v=y1O_Vp7aReQ ; alebo pre starších: <http://www.youtube.com/watch?v=TeHrNTx0TRw>)

Nebeskému Otcovi záleží na každom z nás. Prostredníctvom svojho Syna našiel spôsob ako zmieriť ľudstvo so sebou. Človek hriechom urazil Boha, no sám človek nemohol túto urážku odčiniť. Preto to musel byť sám Boh, ktorý to urobil. Prichádza Kristus ako Boh v ľudskej prirodzenosti, aby svojou smrťou odčinil túto urážku.

Ježiš na Olivovej hore prežíval smrteľnú úzkosť tak ako každý človek. Zápasil o vnútorné prijatie Otcovej vôle, tými istými ľudskými silami ako každý z nás, aby dokázal položiť svoj život za život sveta. Vo svojej najťažšej hodine, opustený celým svetom, dokonca aj svojimi priateľmi, vybojoval víťazný zápas a povedal „áno“. „Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa“ (Mt 26,42).

Ježiš Kristus umrel a bol pochovaný

Boží plán spásy bol dopredu zvestovaný v Svätom písme ako tajomstvo vykúpenia, ktoré vyslobodzuje ľudí z otroctva hriechu. Evanjelisti nám o tom podávajú podrobné svedectvo. Vrch Golgota, na ktorý si Ježiš vyniesol kríž, bol za múrmi Jeruzalema. Napoludnie vo Veľký piatok Ježiš visí na kríži medzi dvoma zločincami. Má veľké bolesti a okolo tretej hodiny popoludní zomiera. V piatok večer po západe slnka však Židia začínajú sláviť Paschu (Pánov prechod), preto telá zločincov už nesmeli byť na kríži. Tak vojaci „polámali nohy prvému aj druhému zločincovi“. Ježiš bol už mŕtvy, preto mu kopijou prebodli bok (Jn 19,31-34). Jeho smrťou začína pre nás nový život.

Ježišovo telo pochoval Jozef Arimatejský. Bol to vplyvný muž, ktorý sa dovtedy zo strachu nepriznal, že patrí k Ježišovým učeníkom. Išiel za Pilátom a vypýtal si dovoľenie sňať z kríža Ježišovo telo a pochovať ho. Pilát ho neodmietol. Jozef zabalil Ježišovo telo do plachty a uložil ho do nového skalného hrobu. Vchod do hrobu zatvoril veľkým kameňom.

Aplikácia:

V Ježišovi sa Boh stal človekom, ako sme my. Ukazuje nám, ako ďaleko siaha jeho láska. Boh na seba zobral celé bremeno nášho života. Po všetkých cestách kráča spolu s nami. Zostáva s nami v našej opustenosti, v našom utrpení a v našom strachu pred smrťou. Je tam, kde my už nevládzeme, aby nám pomohol kráčať v požehnaní a v láske k večnému životu.

Ježiš na jednom mieste povedal učeníkom: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (Mk 8,36). Úlohou kresťanov je zmiernovať utrpenie vo svete. No utrpenie tu bude vždy. Vo viere môžeme prijímať vlastné utrpenie a mať spoluúčasť na utrpení druhých. Takto sa ľudské utrpenie môže zjednotiť s Kristovou láskou a stáva sa tak súčasťou božskej sily, ktorá premieňa svet na lepší.

Rovnako aj sestra Zdenka túžila zmierniť utrpenie vo svete. Svojím utrpením a smrťou mala účasť na Kristovom utrpení a tak sa mohla s Ním dokonale zjednotiť.

Aktivita a modlitba:

Katechéta vytvorí z prítomných 3 skupiny. Každá skupina dostane vytlačené súradnice Svätého písma, v ktorých sa píše o utrpení a smrti Ježiša Krista. Úlohou mladých je vyhľadať daný text Svätého písma a napísať poďakovanie Kristovi, za jeho bolesť. Jednotlivé poďakovania a verše môžu odznieť v záverečnej modlitbe. Pre umocnenie modlitby môžeme mať pred sebou obraz trpiaceho Krista. Môže byť vytvorený priestor pre spoločnú modlitbu vďaky a prosieb, ktoré vyplývajú z potrieb a okolností nášho života.

(Súradnice: 1 Tim 2,6; Mt 26,42; Jn 1,29; Rim 5,10; Hebr 5,9; Kol 2,14; 1Pt 2,24; Jn 19,31-34)

Na záver modlitby spolu vyznáme vieru. (Verím v Boha...)

(Pieseň)

Záver:

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k častému premýšľaniu o Kristovom utrpení a modlitbe ruženca Božieho milosrdenstva. Rovnako k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti. V neposlednej miere k prijatiu ťažkostí, krízov a utrpenia, ako spoluúčasti na Kristovom utrpení.

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

V. článok

Zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych

Ciele:

Spoznať a pochopiť význam Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania pre náš duchovný život, prehĺbiť svoju vieru, nebáť sa ju vyznať a podľa nej aj žiť.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Čisté papiere, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Kráľ Agag, ktorý mal všetkého nadbytok, keď zomieral, zvolal: "Ó, smrť, aká si krutá"! Popredná, bohatá osoba v poslednej etape života držala v jednej ruke krížik a v druhej, pevne zatvorenej ešte niečo. Keď po smrti otvorili ruku, našli v nej kľúčik od pokladničky. Kľúčik si mohol vziať so sebou do hrobu, no peniaze nie. A keby aj, na čo by mu boli? Smrť nás odlúči od všetkého na zemi, nič si so sebou na druhý svet nevezmeme, iba naše dobré a zlé skutky.

Ježiš zostúpil k zosnulým

Čas plynie, ľudia zomierajú. Zomierajú tí, čo žijú bez Boha alebo proti Bohu, ale aj tí, ktorí ho milujú a nasledujú. Zomierajú tí, ktorých život je opísaný vo Svätom písme ako sú Abrahám, Mojžiš, Sára, Rebeka, Dávid, Šalamún, Eliáš, Zachariáš, Ján Krstiteľ, ale i množstvo jednoduchých ľudí, ktorých mená, životný príbeh a lásku pozná okrem Boha málokto. Veríme, že Ježiš nepriniesol dobré posolstvo len žijúcim. Veríme, že pred svojím vzkriesením zostúpil na miesto pobytu zosnulých. Ježiš zakúsil smrť ako všetci ľudia a svojou dušou zostúpil na miesto pobytu zosnulých. Zostúpil tam ako Spasiteľ a ohlasoval zvesť tým, ktorí tam boli uväznení. (Porov. 1Pt 3, 18-19)

Sväté písmo nazýva miesto a stav pobytu mŕtvych, kam Kristus po smrti zostúpil „predpeklie“. „Šeolom“ bolo miesto a stav, kde čakali na videnie Boha všetci spravodliví, ktorí zomreli pred Kristom. Ježiš nezostúpil do pekiel aby vyslobodil zatratených, alebo aby zničil peklo, ale aby vyslobodil spravodlivých, ktorí ho predišli.

Kristovu smrť sprevádzali štyri zázračné udalosti: tma, roztrhnutie chrámovej opony, zemetrasenie a vzkriesenie mŕtvych z hrobov. Ježišova smrť nemohla preto zostať nepovšimnutá. Počas toho, keď Ježiš umieral boli štyria ľudia premenení. Zločinec, ktorý umieral na inom kríži vedľa Ježiša, ho požiadal, aby ho vzal do svojho kráľovstva (Porov. Lk 23,40-42). Rímsky stotník vyhlásil, že Ježiš je určite Boží Syn (Mk 15,39). Jozef a Nikodém, členovia židovskej rady a tajní Ježišovi učeníci, prestali svoju vieru skrývať (Jn 7,50-52). Poznali, kým Ježiš je, a toto poznanie ich viedlo k viere, vyznaniu a činom. Rovnako aj nás by mala Kristova smrť premeniť. Mali by sme prehĺbiť svoju vieru, nebáť sa ju vyznať a podľa nej aj žiť.

Zmŕtvychvstanie

Tajomstvo Kristovho zmŕtvychvstania je skutočná udalosť, ktorá sa prejavila historicky zistenými javmi, ako to dosvedčuje Nový zákon (Porov. Lk 24, 5-6; 1 Kor 15, 3-5). Je to základná a podstatná pravda našej viery. Prázdny hrob je prvá skutočnosť, s ktorou sa stretáme v súvislosti s veľkonočnými udalosťami. Ježišov učeník, keď nazrel do prázdneho hrobu, videl tam položené plachty, a keď vošiel, videl i uveril (Porov. Jn 20,8). Apoštoli si nemohli zmŕtvychvstanie

vymyslieť, lebo boli v úplnom šoku a vystrašení z jeho smrti – báli sa Židov, preto boli schovaní za zatvorenými dverami. To bol dôvod, prečo neuverili ani ženám, ktoré sa vrátili od hrobu a „*ich slová sa zdali ako blúznenie*“ (Lk 24,11).

Celá ich vízia a sny sa rozplynuli – Peter sa na chvíľu vrátil k rybolovu (Jn 21,3nn), Tomáš sa vyjadril, že neuberí, kým neuvidí. No až keď učenici videli prázdny hrob a keď sa neskôr osobne stretli zo živým Kristom spomenuli si, o čom hovoril – že zomrie, ale že aj vstane z mŕtvych.

Keď sa Ježiš na veľkonočnú nedeľu zjaví jedenástim, „*vyčíta im neveru a tvrdosť srdca, že neuverili tým, čo Ho videli vzkrieseného*“ (Mk 16, 14). Nadväzuje so svojimi učeníkmi priame vzťahy: dáva sa im dotýkať a jedáva s nimi. Tým ich vyzýva, aby uznali, že nie je duch, ale hlavne aby sa presvedčili, že vzkriesené telo, s ktorým sa im zjavuje, je to isté, ktoré bolo umučené a ukrižované, lebo ešte nesie stopy jeho umučenia. No toto skutočné Kristovo telo má zároveň aj nové vlastnosti osláveného tela. Nenachádza sa už v priestore a čase, ale sa môže stať prítomným tam kde chce a kedy chce. Jeho ľudská prirodzenosť už nemôže byť zadržaná na zemi, lebo patrí do božskej sféry Otca.

Aplikácia:

Vzkriesenie Ježiša Krista z mŕtvych je ústrednou skutočnosťou kresťanských dejín. Na ňom cirkev stojí. Bez neho by dnes cirkev neexistovala. Ježišove vzkriesenie je unikátne. Iné náboženstvá uznávajú silné etické systémy, teórie o raji a rôzne sväté spisy, ale iba kresťania veria v Boha, ktorý sa stal človekom, v tele zomrel za svoj ľud a bol znovu vzkriesený v moci a sláve, aby navždy vládol svojej cirkvi.

Dôležitosť vzkriesenia Ježiša Krista pre veriaceho kresťana:

1. Božia moc pôsobí vo svete a ničí hriech, tvorí nové životy a pripravuje nás na Ježišov druhý príchod.
2. Vďaka vzkrieseniu vieme, že smrť bola porazená a že aj my budeme vzkriesení z mŕtvych, aby sme naveky žili s Kristom.
3. Vzkriesenie nám pomáha nájsť zmysel života aj uprostred tragédií. Nech sa s nami stane čokoľvek, v živote s Pánom nám vzkriesenie dodáva nádej pre budúcnosť.
4. Dodáva nám istotu, že Kristus žije a vládne svojmu kráľovstvu. On nie je legendárnou postavou, je živý a skutočný.
5. Božia moc, ktorá vzkriesila Ježiša z mŕtvych, je tu aj pre nás a pomáha nám, aby sme v tomto svete mohli žiť pre Ježiša. Kresťania sa od seba môžu líšiť. Môžu mať rôzne názory na politiku, životný štýl a pod. Všetkých kresťanov však spája a inšpiruje viera v pravdu, že Ježiš vstal z mŕtvych.

Zmŕtvychvstanie Ježiša je jadrom a srdcom našej viery. Slávenie Veľkej noci je najposvätejšou slávnosťou cirkevného roka. A každá nedeľa je spomienkou a oslavou Boha, ktorý vzkriesil svojho Syna z mŕtvych.

Ježiš nám dáva úlohu. Posiela nás k našim príbuzným, priateľom, známym, ba až na kraj sveta. Máme im priniesť radostnú zvesť. Máme byť svedkami viery pre tento svet. Naša istota má prameniť z Ježišových slov: **Ja som s vami a nikdy vás neopustím!** (Porov. Mt 28,20)

Aktivita a modlitba:

Katechéta rozdá mladým čisté papiere, na ktoré napíšu, čo pre nich **osobne** znamená Kristova smrť a zmŕtvychvstanie. Snaží sa viesť dialóg o význame a potrebe duchovného života, Cirkvi, modlitby...

Aktivitu môžeme ukončiť modlitbou. Vyplnené papiere si môžeme priniesť k horiacej svieci. Môžeme sa pomodliť jeden desiatok slávnostného ruženca „Ktorý slávne z mŕtvych vstal“
Modlitbu ukončíme spoločným poďakovaním za dar viery.
(Pieseň)

Záver:

Katechéta povzbudí prítomných k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

VI. článok

Vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho

Ciele:

Pochopiť význam Ježišovho nanebovstúpenia. Usilovať sa vo svojom živote aplikovať poslušnosť Nebeskému Otcovi podľa vzoru Ježiša Krista.

Model: Kerygmatický

Pomôcky: Sväté písmo, svieca, veľký čistý papier, písacie potreby

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Prof. Hansa Rohrbacha (nemecký matematik, univerzitný profesor) sa raz opýtal jeden teológ: "Keď ste matematik a veríte vo vstúpenie Ježiša do neba, môžete mi vypočítať, kedy tam prišiel?" H.Rohrbach odpovedal takto: "Náš vesmír má polomer najmenej 2 miliardy svetelných rokov. Svetlo má rýchlosť 300 000 km za sekundu. Uvažujme, že by Ježiš bol "vstúpil" do neba rýchlosťou svetla. Odvtedy uplynulo asi 2010 rokov. Doteraz by bol "preletel" 2010 svetelných rokov dlhú dráhu, nepatrný zlomok z polomeru vesmíru! Ešte by bol ďaleko od cieľa, ak nebo by bolo "hore" - za hranicami vesmíru. Biblia a naše Vyznanie však hovoria, že je už "tam" a sedí po pravici Boha - Otca.

Hlavná časť:

Vo svojom Synovi je nám Boh ľudsky blízky. V Novom Zákone označuje Kristovo nanebovstúpenie koniec štyridsaťdňovej blízkosti Zmŕtvychvstalého s učeníkmi. Na konci tohto obdobia vstupuje Ježiš s celou svojou ľudskou prirodzenosťou do Božej slávy. Sväté písmo to symbolicky vyjadruje opismi „oblaku“ a „neba“. „Človek,“ hovorí pápež Benedikt XVI., „tak nachádza priestor v Bohu.“ Ježiš Kristus je teraz u Otca a odtiaľ jedného dňa príde „súdiť živých a mŕtvych“. Kristovo nanebovstúpenie znamená, že Ježiš už nie je viditeľne prítomný na zemi, a predsa tu je (prítomný v Eucharistii, v Božom slove, v Duchu Svätom).

Evanjelista Lukáš opisuje v závere evanjelia, ako sa Ježiš lúči so svojimi učeníkmi. Ide s nimi až k Betánii, požehnáva ich a vystupuje do neba (Porov. Lk 24, 50-52). V úvode Skutkov apoštolských Lukáš ešte raz píše o Ježišovom nanebovstúpení: Po štyridsať dní sa zmŕtvychvstalý Pán zjavoval svojim učeníkom a hovoril im o Božom kráľovstve. Potom bol pred očami apoštolov vyzdvihnutý zo zeme a oblak im ho vzal. Učeníci sa dívajú vyľakane a s údivom za Ježišom. Odišiel od vás do Božieho neba. Príde zas, a vy ho spoznáte (Porov. Sk 1, 9-11).

Apoštoli pochopia Ježišove posledné slová, že oni majú ísť k ľuďom v jeho mene, ohlasovať evanjelium, uzdravovať chorých, odpúšťať hriechy, vyháňať zlých duchov, šíriť vieru, prebúdzajú nádej, žiť lásku.

Od tej chvíle sa apoštoli stali svedkami Kráľovstva, ktorému nebude konca.

Aplikácia

Ten istý Ježiš, ktorý žil so svojimi učeníkmi, a ktorý nás miluje sľúbil, že bude s nami navždy. Keď budeme študovať Sväté písmo, modliť sa, žiť sviatostným život – prijať Božie milosti a dovoľíme Duchu Svätému, aby nás premieňal na jeho podobu, môžeme Ježiša poznávať stále viac a viac.

Lukášovo evanjelium podáva Ježiša ako príklad dokonalého života v súlade s Božím plánom. Ježiš ako dieťa s učencami v chráme, ako mladého muža, žijúceho bez hriechu, ako dospelého

služobníka Boha a ľudí a v okamihu jeho smrti, keď trpel, no nest'azoval sa. Osobný príklad Ježiša v poslušnosti Otcovej vôli je smerodajný aj pre nás.

Kristus sedí po pravici Otca

Pravicou Otca rozumieme česť a slávu, v ktorej Boží Syn jestvoval pred všetkými vekmi ako Boh a jednej podstaty s Otcom. Dnes je Ježišovo dielo poslušnosti Otcovej vôli dokončené a Ježiš sedí znovu po Božej pravici, kde má autoritu nad nebom a zemou.

Kristova cirkev čaká na návrat svojho Pána. Vo viere môžeme byť istí, že nám u Otca pripravuje prýbytok a domov. Chce aby sme boli s ním.

Kým žijeme vo svete ľudí, môžeme hovoriť o Božom svete iba v obrazoch. Až keď nastúpime na Ježišovu cestu poslušnosti – cez spoluprácu s Božou milosťou a poctivou prácou na sebe, pravidelnou modlitbou, čítaním Svätého písma, sviatostným životom, službou, obetou, zriekaním sa toho, čo máme radi..., po fyzickú smrť a hrob. Vtedy sa nám otvoria oči v naše osobné veľkonočné ráno. A my uvidíme jeho: nášho Pána.

Aktivita:

Katechéta motivuje účastníkov katechézy k zisteniu, prečo je poslušnosť v živote kresťana dôležitá. Rozdelí mladých do 3 skupín, každej skupine dá papier A3 s názvom poslušnosť. V priebehu 2 minút majú účastníci katechézy napísať čo najviac slov, ktoré sa im spájajú so slovom poslušnosť. Pomôže si nasledujúcimi otázkami. Je náročné byť poslušný? Ak áno, prečo? Čo býva zdrojom neposlušnosti, alebo naopak poslušnosti najčastejšie? Ako sa prejavovala Ježišova poslušnosť voči Márii, jeho matke a sv. Jozefovi? V čom spočívala poslušnosť Ježiša Krista voči Nebeskému Otcovi?

Katechéta na záver prečíta slová a spolu s mladými vyhodnotia uvedenú činnosť.

Po skončení dialógu nasleduje práca so Sv. písmom. Úlohou mladých je nájsť v liste Efezanom v šiestej kapitole dve zmienky o poslušnosti. (Ef 6, 1; Ef 6,5). Rovnako aj v druhej kapitole listu Filipanom 2,8. Text Flp 2,5-11 môže byť prečítaný v záverečnej modlitbe.

Modlitba:

Text z listu Filipanom 2, 5-11. Spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života. Modlitbu môžeme ukončiť spoločným vyznaním viery.

(Pieseň)

Záver:

Na záver stretnutia katechéta povzbudí prítomných k poslušnosti (ktorá je ovocím Ducha Svätého), podľa vzoru Ježiša Krista. Rovnako k prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých, ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti.

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život, YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

VII. článok

Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych

Ciele:

Uvedomiť si realnosť posledného súdu každého človeka.

Usilovať sa žiť pravdivo pre Bohom a ľuďmi.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Papier s citátmi, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

V čase vychádzky do hôr istý turista zbadal človeka, ktorý sa nachádzal v nebezpečenstve. Privolať teda k nemu záchrannú službu. Po mnohých rokoch stál pred súdom ako obžalovaný z vraždy. S údivom spoznal, že sudcom je jeho dávny záchranca. Preto sa obrátil naňho s prosbou: "Pene, zachráňte ma i teraz!" No sudca odpovedal: "Teraz som sudcom a nemôžem s tým nič urobiť." Rovnako aj Boh nám dáva v živote záchrannú ruku, ale raz bude našim sudcom.

Prví Ježišovi učeníci verili, že Pán sa vráti ešte počas ich života. Verili, že príde medzi ľudí už nie ako človek, ktorého možno spochybniť a odmietnuť. Vráti sa v Božej moci a sláve. Nikto už nebude môcť pochybovať o jeho autorite alebo spochybňovať jeho plnú moc. Každý spozná že je Bohom, Vykupiteľ a Sudca, ktorý bude súdiť v Božom mene a takto zavŕši stvorenie.

Prví kresťania boli netrpezliví. No pochopili, že Boží čas má iný rozmer ako ten ľudský. A že stále platí: O dni, keď Pán príde znovu, nevie nik, ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec (Mk 13,32). Aj dnes aj v minulosti sú a boli mnohí ľudia i sekty, ktorí predpovedali čas konca sveta – neúspešne. Pre nás všetkých platí napomenutie apoštolov: Bďte, lebo nevíete, kedy príde Pán (Mt 24, 42).

Hlavná časť:

Kristova cirkev vníma samu seba ako spoločenstvo, ktoré očakáva príchod svojho Pána a pripravuje mu cestu. Každoročne slávi advent. Buduje spoločenstvo, ktoré je pripravené ísť v ústrety Prichádzajúcemu a želá si, aby prišiel.

Kristovo kráľovstvo je už prítomné v jeho Cirkvi, ale ešte nie je zavŕšené. To sa uskutoční príchodom Kráľa na našu zem s mocou a veľkou slávou (Lk 21, 27). Toto Kráľovstvo ešte napádajú zlé mocnosti. Pri parúzii (druhý príchod Krista) sa uskutoční konečné Božie víťazstvo nad zlom a posledný súd.

Posledný súd

Kristovi ako vykupiteľovi sveta patrí plné právo súdiť skutky a srdcia ľudí. Toto právo získal svojím krížom. Aj Otec „všetok súd odovzdal Synovi“ (Jn 5,22). No Syn neprišiel preto, aby súdil, ale aby spasil a dával život, ktorý má v sebe. Každý človek, kto v tomto živote odmieta Božiu milosť, už odsudzuje sám seba, dostane odplatu podľa svojich skutkov a môže sa aj naveky zatradiť, ak odmietne Ducha lásky.

Na konci časov príde oslávený Kristus súdiť živých a mŕtvych a každého človeka odmení podľa jeho skutkov a podľa toho, ako prijal alebo odmietol Božiu milosť.

Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjeli a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov. (Mt 16,27)

Cieľom druhého príchodu Ježiša Krista je vzkriesenie z mŕtvych a spravodlivá odplata. (Mt 25,31-46)

Aplikácia:

Keď príde Kristus vo svojej sláve, ožiari nás jeho svetlo. Pravda otvorene vyjde na svetlo: naše myšlienky, skutky, náš vzťah k Bohu a k ľuďom – nič z toho sa už nebude dať ukryť. Spoznáme konečný zmysel stvorenia, pochopíme obdivuhodné Božie cesty k našej spáse a konečne dostaneme odpoveď na otázku, prečo mohlo mať zlo takú moc, keď jediným skutočne mocným je Boh. Posledný súd bude zároveň aj našim súdom. Tam sa rozhodne, či budeme vzkriesení k večnému životu, alebo budeme navždy odlúčení od Boha. Na tých, ktorí si zvolili život, vloží Boh ešte raz svoju stvoriteľskú ruku. V „novom príbytku“ (porov. 2 Kor 5,1) budú žiť naveky na Božiu slávu a budú chváliť Boha telom aj dušou.

Boh oddelí svojich verných nasledovníkov od tých, ktorí poslušnosť len predstierajú, a od neveriacich. Skutočným dôkazom našej viery sú naše skutky. Správať sa ku všetkým ľuďom, ktorých stretne, ako keby boli Ježišom, nieje ľahká vec. To čo robíme pre iných, ukazuje, čo si vlastne myslíme o Ježišových slovách, ktoré nám povedal – nasýtiť hladných, poskytnúť prístrešie tým, ktorí sú bez domova, navštíviť chorých. Do akej miery sa odlišujú naše skutky od skutkov tých, čo len predstierajú kresťanstvo, alebo od neveriacich?

Aktivita:

Katechéta rozdá mladým dva citáty (môže si pripraviť aj viac) s témou pravdy. Úlohou prítomných je po prečítaní textu napísať čo pre nich v živote pravda znamená. V závere prečítajú svoje myšlienky. Je dôležité, aby sa mladí vzájomne počúvali. Cieľom aktivity je uvedomiť si svoje konanie s dôrazom na pravdu a skutočné motívy nášho konania.

Kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu. Každý, kto robí zle, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené (Jn 3, 20-21).

Pravda, podobne ako svetlo, oslepuje. Naproti tomu lož je krásne prítmie, ktoré zvýrazní každý predmet (Albert Camus).

Záver:

Na záver stretnutia katechéta pripomenie, že pravda o nás bude známa pri našom osobnom stretnutí s Kristom (posledným súdom). Povzbudí prítomných k častému vzývaniu Ducha Svätého, ktorý nás uvádza do každej pravdy (porov. Jn 16,13). Ku konkrétnemu skutku lásky v rodine, škole a farnosti, prehĺbeniu viery prostredníctvom osobnej i spoločnej modlitby, k pravidelnému čítaniu Božieho slova, k sviatostnému životu, k čítaniu životopisov svätých.

Modlitba:

Na záver stretnutia sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

VIII. článok

Verím v Ducha Svätého

Ciele:

Spoznať Ducha Svätého ako toho, ktorý buduje, oživuje a vedie Cirkev.

Vo svojom živote prijímať posilu a moc Ducha Svätého, ktorú potrebujeme, aby sme boli schopní žiť kresťanský život.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Sväté písmo, papiere, perá, svieca.

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Jedna legenda hovorí o sedliakovi, ktorý kritizoval Pána Boha, že zle riadi počasie. Boh ho teda nechal, aby si ho on určoval sám. Sedliak zasial obilie, nechal výdatne pršať, potom zase svietiť slnko. Obylie rýchlo rástlo, dozrievalo, všetko svedčilo tomu, že úroda bude výdatná, ako nikdy predtým. Potom prišla žatva a s ňou trpké sklamanie. Klasy pod kosou neobyčajne podskakovali. Boli na pohľad síce veľké, ale vo vnútri prázdne. Sedliak totiž zabudol na vietor, na to neviditeľné vanutie, ktoré roznáša po kraji mraky zúrodňujúceho peľu, bez ktorého nemôže a nie je skutočná úroda.

Ak pozorujeme svet okolo seba, spoznávame, že sa v ňom deje čosi podobné, s tým rozdielom, že nejde o rozprávku či legendu, ale o skutočnú realitu. Človek chce budovať, stavať, plánovať, riadiť všetko sám. Ježiš nám však pri svojom odchode k Otcovi prisľúbil Ducha Svätého, pomocníka. Kto je tento Duch Svätý?

Hlavná časť:

Duch Svätý ako prvý prebúdza našu vieru (viera je Boží dar) a tým nám udeľuje nový život ktorý spočíva v poznaní Otca a toho, ktorého Otec poslal na svet, Ježiša Krista. Duch Svätý je jedna z osôb Najsvätejšej Trojice, jednej podstaty z Otcom a Synom. Veriť v Ducha Svätého preto znamená klaňať sa mu rovnako ako Bohu Otcovi a Synovi. Duch Svätý prichádza do nášho srdca, aby sme ako Božie deti poznali svojho nebeského Otca a jeho záujem a starostlivosť o nás a tento svet.

Ježiš ešte pred svojou smrťou sľúbil učeníkom, že im pošle „iného Tešiteľa“ (porov. Jan 14,16), keď už nebude s nimi. Keď bol potom na učeníkov prvotnej Cirkvi vyliaty Duch Svätý, až vtedy spoznali, čo mal vlastne Ježiš na mysli. Prežili hlbokú istotu a radosť vo viere a dostali rôzne charizmy*, takže mohli prorokovať, uzdravovať a konať zázraky. V Cirkvi stále existujú ľudia, ktorí sú obdarení týmito darmi a prežívajú rovnaké skúsenosti.

** Charizmy, či už mimoriadne, alebo jednoduché, sú milosti Ducha Svätého, ktoré sú priamo alebo nepriamo užitočné Cirkvi, lebo sú zamerané na jej budovanie, na dobro ľudí a na potreby sveta. V spoločenstve Cirkvi Duch Svätý „rozdeľuje medzi veriacich všetkých stavov osobitné milosti“. „Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok“ (1Kor 12,7).*

Duch Svätý je neviditeľný, ale my ho poznávame prostredníctvom jeho činnosti, keď nám zjavuje Slovo a pôsobí v Cirkvi. Existencia Božieho Ducha je v Starom Zákone veľmi slabo vykreslená, no hovoril ústami a pôsobil v životoch prorokov Izaiáša, Jeremiáša, Ezechiela a ďalších. Ako tretiu božskú osobu nám Ducha Svätého predstavuje až Ježiš Kristus.

Duch Svätý v živote Ježiša Krista

Ježišovi nedokážeme porozumieť bez Ducha Svätého. V Ježišovom živote sa tak ako nikde inde neprejavovala prítomnosť Božieho Ducha, ktorého nazývame Duchom Svätým. Duch Svätý povolal Ježiša k životu pod srdcom Panny Márie (porov. Mt 1,18). Duch Svätý potvrdil, že Ježiš je milovaný Syn Boží (porov. Lk 4,16-19), Duch Svätý ho viedol (porov. Mk 1,12) a dával mu životnú silu až do konca (porov. Jn 19, 30). Na kríži Ježiš vydýchol svojho Ducha. Po zmŕtvychvstaní daroval učeníkom Ducha Svätého (porov. Jn 20,20) Tak prešiel Ježišov Duch aj do jeho Cirkvi: „Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás“ (Jn 20,21).

Na Ježiša zostupuje Duch Svätý v podobe holubice. Prví kresťania zakúsili Ducha Svätého ako pomazanie, ako živú vodu, ako víchricu alebo bľiaci oheň. Sám Ježiš hovorí o Duchu Svätom ako o Učiteľovi, Tešiteľovi, Zástancovi a Duchu pravdy. Vo sviatostiach Cirkvi sa Duch Svätý udeľuje vkladáním rúk a pomazaním oleja.

Aplikácia pre život:

Duch Svätý účinkuje v ľudských dušiach tak, že ich posilňuje - milosťou pomáhajúcou a posväcuje - milosťou posväcujúcou.

Duch Svätý buduje Cirkev, oživuje a vedie. Ako Duch lásky vracia pokrsteným Božiu podobu, stratenú hriechom a dáva nám účasť na živote Najsvätejšej Trojice. Posiela nás svedčiť o Kristovej pravde jeho láske a dávam nám príležitosť prinášať ovocie Ducha a byť soľou a svetlom sveta. Duch Svätý nám dávam moc, ktorú potrebujeme, aby sme boli schopní žiť kresťanský život.

Duch Svätý nás otvára Bohu. Učí nás modliť sa a pomáha nám slúžiť ostatným. Ak chceme v sebe vnímať Ducha Svätého, mali by sme sa stíšiť. Často v nás a s nami hovorí veľmi tichým hlasom, napríklad hlasom nášho svedomia alebo inými vnútornými a vonkajšími podnetmi. Byť „chrámom Ducha Svätého“ znamená byť telom i dušou k dispozícii tomuto hosťovi, Bohu v nás. Naše telo je do istej miery miestom Božieho prebývania. Čím viac sa otvoríme Duchu Svätému, tým viac môže byť učiteľom nášho života a tým skôr nás zahrnie darmi a charizmami na budovanie Cirkvi. A tak v nás bude rásť ovocie Ducha Svätého na miesto „skutkov nášho tela“.

Aktivita:

Ak chceme aby v našom živote bolo prítomné ovocie Ducha Svätého, mali by sme uznať, že tieto charakterové vlastnosti nájdeme v Kristovi. Jediná cesta, ako si tieto vlastnosti vypestovať, je spojiť svoj život s Ježišom, čo v praxi znamená poznať ho, milovať, pamätať na neho, a učiť sa od neho. Aby sa náš život mohol rozvíjať vo svetle evanjelia, mali by sme poznať ovocie Ducha Svätého pre náš život.

V Svätom písme nájdeme ovocie Ducha Svätého (Gal 5,22). Katechéta rozdá mladým čisté papiere. Úlohou prítomných je z prečítaného textu vypísať ovocie Ducha Svätého. Katechéta aktivitu rozvíja nasledovnými otázkami: Ktoré z týchto vlastností vo svojom živote potrebujem postaviť do popredia, aby som sa čo najviac priblížil k Bohu a ľuďom? Nechávame sa formovať Duchom Svätým? Kto je Duch Svätý pre mňa? Komunikujem s ním rovnako ako s Nebeským Otcom a Pánom Ježišom? Verím, že Duch Svätý môže zmeniť moje srdce?

(Ovocie Ducha Svätého: láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, skromnosť, čistota, zhovievavosť, dobrota, láskavosť, vernosť, zdržanlivosť, vľúdnosť)

Modlitba:

Duchu Svätý, dýchaj vo mne, aby som sväto myslel.

Sprevádzaj ma Duchu Svätý, aby som sväto konal.

Okúzli ma Duchu Svätý, aby som sväto miloval.

Pomáhaj mi Duchu Svätý, aby som svätosť chránil.

Chráň ma Duchu Svätý, aby som svätosť nikdy, nikdy nestratil. (Sv. Augustín)

Záver:

Na záver stretnutia sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,

Biblia s aplikáciami pre život,

YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,

Verím – Malý katolícky katechizmus

Príloha ku katechéze:

Dary Ducha Svätého privádzajú do ľudskej duše milosť, ktorá ovplyvňuje ľudské konanie ku konaniu dobra.

- dar múdrosti

- dar rozumu

- dar rady

- dar sily

- dar poznania

- dar nábožnosti

- dar bázne Božej

Ktoré sú hriechy proti DS?

1. Opovážlivo sa spoliehať na Božie milosrdenstvo.
2. Pochybovať o Božom milosrdenstve a zúfať si.
3. Odporovať poznanej zjavenej pravde.

4. Závidieť bližnému Božiu milosť.
5. Zatvrdiť si srdce proti spasiteľnému napomenutiu.
6. Tvrdošijne zotrvať v nekajúcnosti.

IX. článok

Verím v svätú Cirkev katolícku, v spoločenstvo svätých

Ciele:

Vlastným životom vydávať svedectvo evanjelia. Prijat' službu za jadro našej spirituality.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Sväté písmo, svieca

Privítanie, krátka modlitba

Úvod:

Pod ruinami paláca AJUKA, našli počas reštauračných prác korunný poklad bývalej portugálskej monarchie. Obsahoval 20,5 kg zlatých prútov, 5 kg zlatých zŕn a mincí, množstvo zlatých a strieborných šperkov, staré vzácne zbrane a vázy. Najvzácnejším kusom nálezu je strieborný náhrdelník, zdobený 195 karátmi briliantov a 300 karátmi smaragdov.

Môže sa nám zdať, že hlavne v médiách je Cirkev predstavovaná ako ruina starých čias. Nedajme sa však oklamať. Ona v sebe skrýva nehrdzavejúce poklady pravého života a skutočných hodnôt. Hlavne v otázke viery tlačí duch dnešného sveta človeka do náboženskej izolácie a vsugeruje mu mienku, že Cirkev ako spoločenstvo je dnes už zastaranou a zbytočnou inštitúciou, ktorá obmedzuje veriaceho človeka. Ten potom odmieta spoločenstvo Cirkvi a sám chce prísť ku spáse. Niektorí tzv. kresťania presadzujú názor: „Kristus áno, - Cirkev nie“. Preto je dôležité povedať, čo Cirkev je a aké je jej poslanie a význam v našom modernom svete.

Všetko sa to začalo v Jeruzaleme, meste, v ktorom Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych. Apoštoli a Ježišovi učeníci boli zhromaždení v dome. Bola tam aj Mária, Ježišova matka a iné ženy. Čakali na pomocníka, ktorého im prisľúbil Ježiš, a spoločne sa modlili. Vtedy, v päťdesiaty deň sa to stalo: zaznel hukot z neba ako keď sa ženie víchrica, naplnil celý dom a zapálil srdcia zhromaždených. Odrazu z nich opadol strach pred tými, čo prenasledovali a odsúdili Ježiša. Ježišovi učeníci boli nadšení. Nemohli už viacej zostať v dome. Museli vyjsť na verejnosť a odovzdať radostnú zvesť.

Na časovej osi katechéta vyznačí udalosti od narodenia Ježiša Krista, krst, umučenie, smrť, zmŕtvychvstanie až po Turíce a Skutky apoštolov.

Hlavná časť:

Duch Svätý nepôsobí iba v prvotnej Cirkvi. Žije v nej a pôsobí stále. Preto môže byť Cirkev len „jedna“. Má jedného Pána, vyznáva jednu vieru, je založená na jednom krste, tvorí jedno telo, ktoré žije z jedného Ducha a z jednej nádeje.

Cirkev je svätá nie preto, že by boli svätí všetci jej členovia, ale preto, že svätý je Boh, ktorý v nej pôsobí. Všetci členovia Cirkvi sú posvätení v krste. Ak dovolíme Bohu, aby sa nás dotkol, rastieme v láske a sme posväcovaní. Svätí sú tí, čo milujú – nie však preto, že by to nejako zvlášť dobre vedeli, ale preto, že vo svojom živote spoznali Božiu lásku, dotyk Boha. Túto lásku, ktorú prijali od Boha, potom vlastným originálnym spôsobom odovzdávajú ďalším ľuďom. Cirkev je katolícka, preto že ju Kristus povolal k tomu, aby vyznávala celú vieru, aby strážila a udeľovala všetky sviatosti a aby **všetkým** ľuďom ohlasovala radostnú zvesť.

Cirkev, Cerkov (rus.), Kirche (nem.), Church (angl.), Kyriake (gr.), Ecclesia (lat.)

Toto slovo znamená: – prislúchajúci, patriaci Kristovi (zhromaždenie, zástup vyvolených)

Veriaci v Krista boli prvýkrát nazvaní kresťanmi v Antiochii. (Sk 11, 26)

Cirkev je ľud, ktorý zvoláva Boh zo všetkých končín zeme, aby sa krstom a vierou stali Božimi synmi a dcérami.

Do plného spoločenstva Katolíckej cirkvi patrí ten, kto sa v jednote s pápežom a biskupmi spája s Ježišom Kristom vyznaním katolíckej viery a prijímaním sviatostí. Boh chcel jednu Cirkev pre všetkých. Žiaľ, my kresťania sme nezachovávali vernosť tomuto Ježišovmu želaniu. Napriek tomu sme aj teraz navzájom spojení vierou a jedným krstom.

Cirkev je aj apoštolská, pretože je založená na apoštoloch, zachováva ich tradíciu a je vedená ich nástupcami. Ježiš povolal apoštolov ako svojich najbližších spolupracovníkov. Boli jeho očitými svedkami. Po svojom zmŕtvychvstaní sa im mnohokrát zjavil. Daroval im Ducha Svätého a rozposlal do celého sveta ako svojich splnomocnených vyslancov. V rodiacej sa Cirkvi boli zárukou jednoty. Svoje poslanie a splnomocnenie odovzdali ďalej vkladáním rúk svojim nástupcom – biskupom. Tak je to dodnes. Tento postup sa volá apoštolská postupnosť.

V Cirkvi sú laici a duchovní (klérus). Ako Božie deti majú rovnakú dôstojnosť. Sú poverení rovnocennými, i keď rozdielnymi úlohami. Poslaním laikov je budovať na celom svete Božie kráľovstvo. S nimi pôsobia vysvätené osoby (duchovní), ktorým je zverená služba riadiť Cirkev, vyučovať a posväcovať. V oboch stavoch navyše existujú kresťania, ktorí sa zvláštnym spôsobom dávajú Bohu k dispozícii v čistote, chudobe a poslušnosti (rehoľníci).

Úlohou každého kresťana je preto vydávať svedectvo evanjeliu svojím vlastným životom. Boh však vedie každého človeka vlastnou cestou. Jedných posielal ako laikov, aby v rodine a v povolani budovali Božie kráľovstvo uprostred sveta.

Laik nie je kresťanom druhej kategórie, pretože má podiel na Kristovom kňazskom (všeobecné kňazstvo), kráľovskom a prorockom úrade. Stará sa o to, aby ľudia v jeho okolí (v škole, v rodine, v zamestnaní) poznali evanjelium a učili sa milovať Krista. Svojou vierou ovplyvňuje spoločnosť, ekonomiku a politiku. Podporuje život Cirkvi, napríklad tým, že prijíma službu miništranta alebo lektora, slúži ako vedúci modlitbovej skupiny, pracuje v cirkevných združeniach a radách. Práve mladí ľudia by mali intenzívne premýšľať o tom, na ktorom mieste ich Boh potrebuje.

Aplikácia – služba v Cirkvi

Ježiš Kristus, slúžiaci kráľ, prišiel na svet, aby naučil ľudí slúžiť. Ježiš povedal: „Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých.“ (Mt 20, 28) Potom ako Ježiš poumýval nohy svojim učeníkom, povedal, že učeník nie je nad svojho majstra, ani sluha nie je väčší ako jeho pán, ale keď bude dokonalý, bude mu podobný. Ježišove slová sa dajú parafrázovať aj takto: „Chcete byť ako ja? Chcete byť dokonalí? Tak potom by ste to mali robiť tak, ako to robím ja!“ Centrom Ježišovej spirituality bola práve služba. Sebadávajúca služba by mala byť jadrom aj našej spirituality.

Aktivita:

1 Kor. 12, 12-27 nás učí, že potrebujeme jeden druhého a že nemôžeme fungovať ako Cirkev Ježiša Krista bez toho, aby sme si slúžili jeden druhému, aby sme spolupracovali navzájom. O tom, aká je služba a spolupráca dôležitá hovorí táto aktivita.

Rozdeľte sa na štvorice, ktoré zújmu nasledovnú pozíciu:

"OKO" sa díva do miestnosti.

"UCHO/NOHA" majú zaviazané oči

"ÚSTA" sú k miestnosti chrbtom.

"RUKA" je otočená k "UCHO/NOHE"

Potom rozložte po miestnosti 5 predmetov, ktoré má "telo" za úlohu pozbierať.

"OKO" ich vidí, "ÚSTA" hovoria. "UCHO/NOHA" má zaviazané oči(nevidí), stojí na druhej strane miestnosti. RUKA kráča vedľa UCHO/NOHY a má ruku na jeho ramene. Ak chcete mať hru zaujímavejšiu, nech RUKA sedí na chrbte človeka, ktorý reprezentuje UCHO/NOHU.

Pravidlá:

-OKO nemôže hovoriť, iba ak s pomocou gestikulácie (posunkov) musí vysvetliť ÚSTAM, kde sa nachádzajú jednotlivé predmety.

-ÚSTA sa nemôžu dívať a na základe posunkov OKA popisujú situáciu UCHU/NOHE.

-Keď sa UCHO/NOHA dostane na dosah daných predmetov, RUKA sa musí natiahnuť a zmocniť sa ho. Potom sa pokračuje k ďalšiemu predmetu.

Ak nie je z praktických dôvodov možné, aby RUKA bola na chrbte UCHA/NOHY, tak môže kráčať vedľa nej a mať svoju ruku položenú na jej ramene.

RUKA nemôže prevziať vedúcu úlohu. Naopak si musí udržať rovnakú pozíciu tela ako UCHO/NOHA, pokiaľ nie je schopná na daný predmet dosiahnuť.

Na úplný koniec je dobré si povedať o Cirkvi ako o spoločenstve, v ktorom má každý svoje miesto a úlohu, službu, atď. Snažiť sa nájsť všetko, čo sme touto hrou pochopili a čo je nápadnou paralelou s praktickým životom.

Záver:

Na záver stretnutia sa poďakujeme za Cirkev, ktorá je naším domovom – rodinou. Tiež sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

PRÍLOHA:

ZNÁMKY CIRKVI

Pravosť Kristovej Cirkvi charakterizujú 4 znaky:

Prečo je Cirkev „Jedna – Jednotná“?

Cirkev je jedna, lebo má pôvod a vzor v jednote jedného Boha, lebo jej zakladateľom a hlavou je JK, ktorý obnovuje jednotu všetkých národov.

- Cirkev má len jednu hlavu (pápeža)
- Má jednotné učenie
- Vždy a všade vysluhuje tie isté sviatosti
- Vždy a všade obetuje Bohu tú istú obeť

Prečo je Cirkev „svätá“?

Cirkev je svätá, lebo jej pôvodcom je presvätý Boh. Cirkev má aj úlohu viesť ľudí k svätosti, preto ju svätý pôvodca vystrojil aj svätými prostriedkami.

- Má svätého zakladateľa – Ježiša Krista
- Jej učenie je sväté
- Má prostriedky na posväcovanie duší
- Je chrámom DS, ktorý v nej pôsobí

Prečo je Cirkev „katolícka“?

Slovo katolícky znamená všeobecný. Katolikos (gr.) = všeobecný, celý, úplný

Cirkev je katolícka, lebo je poslaná ku všetkým národom.

JK povedal apoštolom: „Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.“ (Mt 28,19-20)

- JK ich posielal ku všetkým národom (nie iba ku niektorým)
- Chce aby učili všetko čo im zveril (nie iba niečo)

Prečo je Cirkev „apoštolská“?

Slovo apoštol je z gréčtiny „apostolos“ – poslaný. Tak sa nazývali tí, čo mali splniť Ježišov príkaz.

Cirkev je teda apoštolská:

- pre svoj pôvod = lebo je postavená na základe apoštolov
- pre svoje učenie = lebo hlása učenie apoštolov, ktoré dostali od JK
- pre svoju štruktúru = lebo ju apoštoli spravujú cez nástupcov – biskupov

Mená apoštolov:

1. Šimon, zvaný Peter
2. Ondrej (Petrov brat)
3. Jakub Zebedejov
4. Ján (evanjelista, brat Jakuba)
5. Filip
6. Bartolomej
7. Tomáš
8. Matúš (evanjelista)
9. Jakub Alfejov
10. Júda Tadeáš
11. Šimon Kananejský
12. Judáš Iškariotský
13. Matej
14. Pavol (apoštol národov)

X. článok

Verím v odpustenie hriechov

Ciele:

Spoznať realitu hriechu v našom živote. Neusilovať sa premáhať hriech len silou vlastnej vôle. Naučiť sa vo svojom živote prijať odpustenie a odpúšťať.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Sväté písmo, svieca, papiere, perá

Privítanie, krátka modlitba

(Toto svedectvo môže katechéta prerozprávať vlastnými slovami)

Svedectvo o odpúšťajúcej láske otca biskupa Vojtaššáka v "nápravnom tábore" v Leopoldove podáva vtedajší leopoldovský spoluväzeň Jozef Čech.

"Bol som v r. 1952 na Nových samotách v Leopoldove. Trpeli sme tam strašne hladom a zničujúcim režimom chodbarov a bachárov. Istého dňa sa nám na pár dni "uľavilo", lebo priviezli biskupa Vojtaššáka, vtedy už mal viac ako 70 rokov. A potom sa to začalo. Denne veľmi často chodili do jeho cely dozorcovia provokovať. Počuli sme vždy Vojtaššákovu hlasné hlásenie (pri otvorení cely musel sa väzeň postaviť do pozornosti pod obloku a revať predpísané hlásenie, t.j. svoje číslo a meno) a potom nasledovali otázky: Čím ste boli?" - Biskupom.

A na to vždy: "Keď ste boli biskupom tak si dajte 50 drepanov!" A čo to bolo pre strašne hladných ľudí robiť drepany, to si nevie nikto predstaviť. Zväčša už po desiatich drepanoch dôstojný pán Vojtaššák prosil, aby ho nechali, aby mu zvyšok odpustili, ale nikdy neoblomil tvrdé srdcia vypasovaných mladíkov. Počuli sme len biskupov bolestný hlas, keď ležal na zemi a dozorcovia nad ním ručali: "Keď veríte v Boha, tak nech vám pomôže robiť drepany, keď vy sám to nevládzete spraviť!" A potom nasledovali ďalšie nadávky, obmedzovanie stravy a denné dávky drepanov mu robili obťažnejšími. Nik si nevie predstaviť, ako pôsobili zverstvá na nás, veriacich i neveriacich, keď do revania dozorcov znel Vojtaššákov hlas: **"Bože, odpusť nám, ako i my odpúšťame svojim vinníkom!"** Pre nás všetkých bola jeho nesmierna sila a viera nádejou, že prežijeme. Pre neho bolo toto utrpenie konečným naplnením života. Otázka či je Boh a či nie, je iste dôležitá! Pre nás sa však vytvorila iná otázka: kto je dobrý človek a kto je zlý.

Obraz o ľudskej sile, dôstojnosti, svätosti sa nám počínal tým zreteľnejšie črtáť, čím beštialnejšia bola na druhej strane ľudská zvrhlosť.

Hlas otca biskupa, hlas človeka trpiaceho a odpúšťajúceho v takých chvíľach, nám ostane navždy vo vedomí, ako hlas apoštola lásky a odpustenia.

A my všetci si z neho musíme vziať príklad! A zo sily jeho viery a lásky, ale hlavne z jeho odpúšťania tým, ktorí mu tak ubližovali.

Hlavná časť:

My kresťania vyznávame svoju vieru v Ducha Svätého, v svätú katolícku Cirkev, v spoločenstvo svätých a v odpustenie hriechov. Tieto výroky spolu súvisia, jeden sa vzťahuje na druhý a všetky majú spoločný príkaz, ktorý dal zmŕtvychvstalý Pán svojim apoštolom, keď ich rozposielal: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený, ale kto neuverí, bude odsúdený!“ (Mk 16,15-1).

Každý z nás, pri krste spečatil svoju vieru v Ježiša Krista a bol zmierený Ježišovou smrťou. Hriechy nám boli odpustené. Preto je krst prvá a najdôležitejšia sviatosť na odpustenie hriechov.

Táto pravda viery nás učí, že v Cirkvi nám môžu byť odpustené všetky hriechy. Dedičný hriech a hriechy spáchané pred krstom sa nám odpustia pri krste. Hriechy spáchané po krste sa nám odpúšťajú vo sviatosti zmierenia.

Zmŕtvychvstalý Pán Ježiš dal apoštolom príkaz a plnú moc, aby krstili tých, ktorí uveria, a takto boli včlenení do Cirkvi. V Cirkvi sa táto moc, ktorú dal Kristus apoštolom – dáva biskupom a kňazom. Sme ľudia, ktorí robia chyby a dajú sa zviest' na rôzne „chodníčky.“ Apoštol Pavol o tejto skúsenosti píše list Rimanom: „Som telesný, zapredaný hriechu. Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím“ (Rim 7,14-15).

Hriech je reálny v živote každého človeka. Mnohí hovoria: Vybavím si to s Bohom osobne, nepotrebujem na to kňaza! Boh to však chce inak. On nás totiž pozná. Utekáme pred svojimi hriechmi a radi zametáme veci pod koberec. Preto Boh chce, aby sme svoje hriechy vyslovili a vyznali ich z tváre do tváre. Z toho dôvodu sa na kňazov vzťahujú Ježišove slová: „Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú mu zadržané“ (Jn 20,23).

K vedomiu hriešnosti sa väčšinou dopracujeme pomocou Božej milosti, ktorá pohne naším srdcom. Z pohľadu na osobný hriech potom vyrastá túžba polepšiť sa. Hovoríme tomu ľútosť. Dospejeme k nej tak, že si uvedomíme rozpor medzi Božou láskou a svojim hriechom. Vtedy nás naplní bolesť nad našimi hriechmi. Dáme si predsavzatie, že zmeníme svoj život a všetku svoju nádej vložíme do Božej pomoci.

Žiaľ, realita hriechu sa často potláča. Mnohí si dokonca myslia, že pocity hriechu by sa mali spracovávať čisto psychologicky. Autentické pocity viny sú však dôležité. Je to ako v aute: keď nám tachometer ukazuje prekročenie rýchlosti, na vine nie je tachometer, ale vodič. Čím väčšími sa približujeme k Bohu, ktorý je svetlo, tým jasnejšie vystupujú na povrch naše tienisté stránky. Boh však nie je svetlo, ktoré spaľuje, ale svetlo, ktoré uzdravuje. A preto nás ľútosť pobáda k tomu, aby sme vstúpili do svetla, v ktorom úplne vyzdravieme a vstúpime znovu do spoločenstva s Nebeským Otcem.

Aplikácia:

Keď sa Eva stretla s hadom v záhrade Eden, had ju zvedol tým, že odlákal jej pozornosť od slobody, ktorú je Boh dal, a postavil jej pred oči akýsi zákaz, ktorý od Boha dostala. Hriech sa nám zdá dobrý práve preto, že ho Boh označil za zlý. Na miesto toho, aby sme dbali na jeho varovanie, berieme ho ako zoznam odporúčaných činností. Ak budeme mať pred očami veľkú Božiu lásku k nám, pochopíme, prečo chce, aby sme sa určitým veciam vyhýbali. Boh nám „zakazuje“ (neodporúča) to, čo by nám svojimi dôsledkami ublížilo a poškodilo.

Moc hriechu by sme nikdy nemali podceňovať. Satan je prefikáný pokušiteľ a my sme majstri vo vymýšľaní všelijakých výhovoriek. Je nesprávne ak sa usilujeme premáhať hriech iba vlastnou silou vôle. Aby sme mohli víťaziť nad hriechom, posla Boh Ducha Svätého, aby žil v našom srdci a dával nám silu. A keď padneme, s láskou k nám príde a pomôže nám vstať.

Aktivita:

Katechéta sa môže vrátiť k úvodnému príbehu o väznenom biskupovi Jánovi Vojtaššákovi. K jeho prosbe o odpustenie pre tých, ktorí ho týrali a robili zle.

Ako motiváciu môže katechéta prehrať **časť filmu**, rozprávky, príbehu alebo piesne, kde je vykreslená dôležitosť a potreba odpustenia. Po krátkej ukážke katechéta rozdelí mladých do skupín. Účastníkom katechézy rozdá otázky, na ktoré v skupinke, alebo samostatne hľadajú odpovede.

- Ako by vyzeral náš svet, keby nebolo slovo odpustenie, keby sme nedokázali odpustiť?
- Čo by bolo, keby nebolo vystretej ruky, ktorá ponúka zmierenie a odpustenie vo sv. spovedi?
- Ako by vyzeral náš svet, keby každý, kto zhrešil, musel zostať hriešnym? Keby každý zostal so svojim zlyhaním sám?
- Ako by vyzeral náš svet, keby sa cenila iba odplata, a nie odpustenie?
- Ako by sme odpustenie mohli sami zakúsiť?

Na konci aktivity katechéta vyzve hovorcov jednotlivých skupín k podeleniu sa s výsledkami a závermi. Aktivita môže plynulú prejsť do modlitby.

Záver:

Na úvod modlitby môže byť prečítaný verš Ježišovej výzvy k odpusteniu Mt 18,21-22, alebo Mt 6,14. Môžu nasledovať spoločné vďaky a prosby za dar odpustenia, za dar odpustenie vedieť prijať, rovnako i za ostatné potreby zo života každého z prítomných.

Na záver stretnutia sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

PRÍLOHA:

Odkiaľ má Cirkev moc odpúšťať hriechy?

Je to poslanie a moc, ktorú jej udelil JK: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.“ (Jn 20,22-23)

Náuka o odpustení hriechov

- Existuje hriech ťažký a ľahký. Ježiš Kristus dal Cirkvi moc odpúšťať všetky hriechy.
- Neexistuje hriech, ktorý by Boh nedokázal odpustiť (toto mi Boh neodpustí...) + (otázka hriechu proti DS – nie preto, žeby Boh nemohol, ale človek nechcel – tvrdohlavo ostával v hriechu)
- Pozor na požiadavku v modlitbe Otčenáš (odpusť nám, ako i my odpúšťame)
- Odpustenie nie je možné bez prejavu ľútosti človeka (ľútosť dokonalá a nedokonalá)

XI. a XII. článok

Verím vo vzkriesenie tela a v život večný

Ciele:

Pochopiť, že Kristovo zmŕtvychvstanie a víťazstvo nad smrťou je pre nás zárukou, že aj my vstaneme z mŕtvych.

Usilovať sa vo svojom živote Božie ponaučenia uviesť do praxe a tak sa stať svetlom pre tento svet.

Model: Kerygamtický

Pomôcky: Svieca, papier, Božie slovo

Privítanie, krátka modlitba

Na úvod si môžeme položiť otázku: Ako to bude so vzkriesením mŕtvych? Čo sa stane s telom, ktoré sa rozpadne v hrobe? Čo je s mnohými tými, ktorí zomreli a zomierajú v dôvere v Boha a vo viere v Ježiša?

Viera vo vzkriesenie siaha až k počiatkom ľudstva. Dočítame sa o tom v Starom zákone: "Viem, že môj Vykupiteľ žije a že v posledný deň vstanem zo zeme a zas oblečený v koži svojej a v tele svojom uvidím Boha" (Jób 19,26). U proroka Daniela čítame: "Mnohí z tých, ktorí spia v prachu zeme, precitnú. Jedni k životu večnému a druhí k pohane, aby ju vždy videli". Živá viera Židov vo vzkriesenie vysvitá zvlášť zo slov Marty: "Viem, že Lazár vstane pri vzkriesení v deň posledný". Ľudia, ktorých osudy sú opisované v biblických knihách, poznajú hranice svojich možností. Ale dozvedia sa aj to, že napriek nim môžu dúfať. Chcú, aby Boh vstúpil do ich života. V neho skladajú svoju dôveru. A Boh im zostáva verný. Na Ježišovi Kristovi ukázal, že je mocnejší ako smrť.

Od svojej Veľkej noci utešuje každú ženu a každého muža, ktorí stoja s plačom pri hrobe sestry alebo brata.

Hlavná časť:

Vzkriesenie Krista z mŕtvych je pre kresťana podstatná udalosť. Apoštol Pavol to vyjadril takto: „Ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera“ (1Kor 15,14). Veľkonočné udalosti, ktoré sa odohrali v Jeruzaleme okolo roku 30, nie sú vymyslené príbehy. Ježišova smrť a domnelá porážka ich spoločného úsilia viedli učeníkov k tomu, že sa rozprchli („*A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael*“ Lk 24,21), alebo sa zabarikádovali za zamknutými dverami. Až stretnutie so zmŕtvychvstalým Pánom ich vyslobodilo zo strnulosti a naplnilo vierou v Ježiša Krista, Pána nad životom a smrťou.

Keď človek zomrie, jeho telo je uložené do hrobu alebo spolnené. Napriek tomu veríme, že tento človek žije aj po smrti.

Je prirodzené, že smrť naháňa strach všetkým ľuďom – aj tým, ktorí dôverujú Bohu. Lebo smrť znamená rozlúčku a odlúčenie. Všetko, čo vytváralo život človeka (veci a ľudia) zostáva. Každý zomrie svojou vlastnou smrťou. Každý zomiera s prázdnyimi rukami.

Žiadny zomierajúci sa nemusí hanbiť za svoj strach. Aj Ježiš volal na kríži svojho Otca. S ním smie každý zomierajúci veriť a dúfať, keď k nemu príde smrť, že milosrdný Boh stojí pri ňom a že mu otvorí svoju náruč.

V smrti človek dosahuje bod pravdy. Teraz už nemožno nič popierať, skrývať alebo meniť. Boh nás vidí takých, akí sme. Predstupujeme pred jeho súd. V Božej prítomnosti totiž môžeme byť iba „dobrí“, teda takí, akých nás Boh chcel mať, keď nás stvoril. Niektorí sa bude môcť rovno vrhnúť Bohu do náručia, iní bude musieť najskôr prejsť procesom očisťovania. Kto bol však plný zloby, nenávisťi a popierania všetkého, navždy odvráti svoju tvár od Lásky, od Boha. Život bez lásky však nie je nič iné ako peklo.

Aplikácia:

Dnes sú mnohí ľudia Ježišovým vzkriesením zaskočení. Aj napriek tomu, že Cirkev už viac ako dvetisíc rokov vydáva svedectvo a predkladá dôkazy, mnohí z nás stále odmietame uveriť. Čo je na to potrebné? Títo učenici potrebovali, aby sa živý Ježiš postavil medzi nich. Mnohí dnešní ľudia potrebujú pre svoju vieru aj prítomnosť skutočných kresťanov. Každý kresťan je povolaný byť svetlom a kvasom pre tento svet.

Ježišovo zmŕtvychvstanie je pre nás ubezpečením, že hovoril pravdu a že je skutočne Boží Syn. Vzkriesením nadobudla jeho smrť za naše hriechy platnosť a nám môže byť odpustené. Vďaka tejto skutočnosti Ježiš žije a prihovára sa za nás. Jeho zmŕtvychvstanie a víťazstvo nad smrťou je pre nás zárukou, že aj my vstaneme z mŕtvych.

My si ani nevieme predstaviť, čo všetko má pre nás Boh pripravené už v tomto živote a vo večnosti. Tvorí nové nebo a novú zem a my budeme naveky žiť s ním. Kým k tomu dôjde, bude nás viesť a potešovať Duch Svätý. Vedomie, že nás čaká takáto budúcnosť, by nám malo dodávať nádej a odvahu vytrvať a znášať ťažkosti, nepoddávať sa pokušeniu. Tento svet nie je to jediné, čo existuje.

Svetlo Ježišovej pravdy je nám zjavené a nie skryté. Možno však nie sme schopní hneď ho vidieť, alebo ho využiť. Len vtedy, keď Božie ponaučenia uvedieme **do praxe**, pochopíme z tejto pravdy oveľa viac. Pravda je jasná, naša schopnosť pochopiť je však nedokonalá. Keď budeme poslušní Bohu, naša schopnosť videnia bude zreteľnejšia a zlepši sa aj naše chápanie situácii a udalostí s nami a našim životom.

Aktivita:

Na viditeľnom mieste je položená vopred pripravená svieca z papiera. Úlohou sviece je aby prinášala svetlo, ukazovala cestu. Podobne katechéta motivuje účastníkov katechézy k postojom byť svetlom pre bratov a sestry, ktorí žijú okolo nás. Na úvod aktivity môže katechéta pustiť pieseň pod názvom Svetlo sveta (je dostupná na: <http://www.youtube.com/watch?v=1jBooffH-3Mo>)

Otázky k aktivite:

Akým spôsobom môže byť dnes kresťan svetlom sveta?

Čo nám bráni, aby sme boli šíriteľmi radostnej nádeje o Božej láske?

Kde a ako sa môžem stretnúť so živým Kristom?

Akým spôsobom môžem v sebe rozvíjať vieru vo večný život s Bohom?

Modlitba:

V úvode modlitby si prečítame úryvok o rozposlaní apoštolov do celého sveta (Mk 16,15-18)

Na záver stretnutia sa pomodlíme modlitbu Verím v Boha a spoločné vďaky a prosby vyplývajúce z potrieb a okolností nášho života.

(Pieseň)

Použitá literatúra:

Katechizmus Katolíckej Cirkvi, Sväté písmo, SZ a NZ, SSV,
Biblia s aplikáciami pre život,
YOUCAT – katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých,
Verím – Malý katolícky katechizmus

Spracoval:

Marián Majzel,

metodik Diecézneho katechetického úradu Spišskej diecézy, **www.dkuspis.sk**

(Email: marianmajzel@dkuspis.sk)